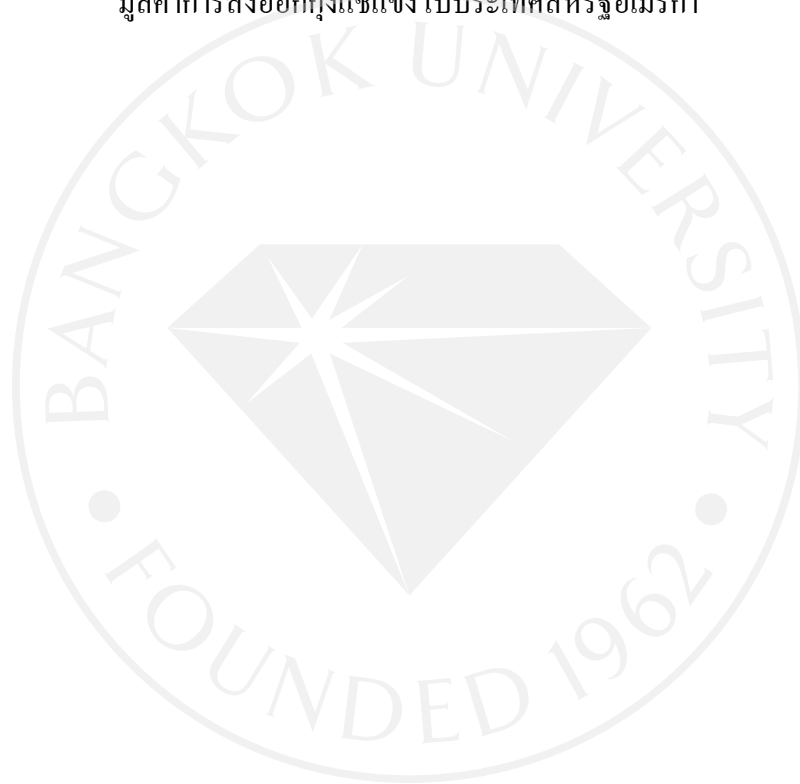

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อ
มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปสหรัฐอเมริกา

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อ
มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา

การศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2554

©2554

อังฉรา เดิศประกายหงส์

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้การศึกษาเฉพาะบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

เรื่อง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออก
กุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา

ผู้วิจัย อัจฉรา เลิศประกายหงส์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร. สหนนท์ ตั้งเบญจสิริกุล)

ผู้เชี่ยวชาญ

(ดร. ชุตินาวดี ทองจีน)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวพร หวังพิพัฒน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 3 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2554

อัจฉรา เลิศประกายหงส์. ปรึญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มิถุนายน 2554, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อ มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็ง ไปประเทศสหรัฐอเมริกา (62 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. สหพันธ์ ตั้งเบญจสิริกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจในตลาดสหรัฐอเมริกา และด้านการเงินระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา โดยนำตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ อันได้แก่ มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา (AD), ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของประเทศสหรัฐอเมริกา (CPIF) และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (FX) มาใช้เป็นตัวแปรอิสระ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อ มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา (SHRIMP) ซึ่งเป็นตัวแปรตาม โดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของหน่วยงานภาครัฐที่ได้รวบรวมตัวเลขทางสถิติ และเผยแพร่ต่อสาธารณชน ปรับเป็นข้อมูลรายครึ่งปี (Semi-Annual) ได้ขนาดตัวอย่าง 40 หน่วย เริ่มตั้งแต่ ครึ่งปีแรกของปี 1991 จนถึง ครึ่งปีหลังของปี 2010 และนำข้อมูลที่ได้มาทำการทดสอบด้วยวิธีการ Multiple Regression Analysis พร้อมทั้งทดสอบความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนที่ไม่คงที่ (Heteroscedasticity) และค่าความคลาดเคลื่อน (Error) ของสมการถดถอย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของประเทศสหรัฐอเมริกา (CPIF) และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (FX) มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยในอดีต ขณะที่ตัวแปรอิสระ ด้านมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา (AD) ไม่มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐฯ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ส่งออกสามารถรับมือและบริหารความเสี่ยงจากมาตรการกีดกันทางการค้าได้ โดยผลของการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ในด้านวิชาการสำหรับผู้สนใจ สามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนเพื่อรับมือกับความผันผวนของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเงินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต แล้วส่งผลกระทบต่อเนื่องมายังอุตสาหกรรมกุ้งแช่แข็งได้

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเฉพาะบุคคลในครั้งนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร. สหนนท์ ตั้งเบญจสิริกุล อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งได้ให้ความรู้ การชี้แนะแนวทางการศึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องในงาน ตลอดจนการให้คำปรึกษาซึ่งเป็นประโยชน์ในการวิจัย งานวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนสำเร็จไปได้ด้วยดี รวมถึงอาจารย์ท่านอื่นๆ ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ และสามารถนำวิชาการต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง มาไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณสมบัติ สังข์รังสรรค์ และ คุณศิริวรรณ วงศ์อริยะกวี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงในการทำงาน ที่ได้ให้โอกาสและสนับสนุนผู้วิจัย ทำการศึกษาต่อระดับปริญญาโท จนประสบความสำเร็จในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และพี่ๆ ของผู้วิจัยที่ให้โอกาสสูงสุดในชีวิต คือ สนับสนุนผู้วิจัยทางการศึกษาเสมอมา ตลอดจนเป็นกำลังใจและดูแลเอาใจใส่ผู้วิจัยทำให้ผู้วิจัยมีความมานะ อดทน จนทำให้ทำงานวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี รวมถึงเพื่อนๆ ของผู้วิจัยทุกท่าน และเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ ภาคค่ำ กลุ่ม 1 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในด้านของข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับงานในวิจัยครั้งนี้ตลอดมา

อัจฉรา เลิศประกายหงส์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	4
ขอบเขตของงานวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค	9
ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ	17
ทฤษฎีการจัดการการเงินระหว่างประเทศ	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	34
ประเภทของงานวิจัย	34
กลุ่มประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	34
ประเภทของข้อมูลที่ใช้วิจัย	35
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สรุปการอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะ	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ผลการวิเคราะห์ทางสถิติทั่วไป	39
ผลการทดสอบสมมติฐาน	40
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	45
สรุปผลการวิจัย	45
อภิปรายผลการวิเคราะห์	46
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	48
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้ในธุรกิจ	49
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	53
ประวัติผู้เขียน	62

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	ตลาดส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง 10 อันดับแรกของไทย	2
1.2	สินค้าเกษตร 10 อันดับแรกของไทยที่ส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา	3
3.1	ตารางสรุปแหล่งที่มาและประเภทของข้อมูล	35
3.2	ตารางแสดงเครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูล	37
4.1	ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ทางสถิติทั่วไป	39
4.2	ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติของสมการถดถอย	40
4.3	ตารางแสดงผลการทดสอบสมมติฐาน	41
4.4	ตารางทดสอบปัญหาเรื่องค่าความแปรปรวนไม่คงที่ (Heteroskedasticity)	42
4.5	ตารางแสดงผลการทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนของสมการถดถอย (Error)	43

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
1.1	กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย	6
2.1	แสดงการจัดองค์กรในตลาดเงินตราต่างประเทศ	27
2.2	แสดงอัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพ	29
4.1	เปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตของมูลค่าการส่งออกกึ่งแข็ง ไปสหรัฐอเมริกาและ US GDP (Semi-Annual on Semi-Annual)	44

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งแหล่งน้ำและที่ดินในการทำการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นการปลูกข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด หรือแม้แต่การทำประมง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ จากความอุดมสมบูรณ์ที่มีบวกกับความสามารถของเกษตรกรในประเทศ อีกทั้งแรงสนับสนุนจากภาครัฐบาล ส่งผลให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าทางการเกษตร ออกมาได้เกินความต้องการของตลาดภายในประเทศ ทำให้ผลผลิตที่เป็นส่วนเกินถูกส่งออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ จะพบว่าสินค้าทางการเกษตรหลายรายการ เช่น ข้าว ยางพารา กุ้งแช่แข็ง ฯลฯ ที่ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ส่งออกสินค้าทางการเกษตรมากที่สุดของภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีสัดส่วนการส่งออกเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) เป็นสัดส่วนมากถึง 70 % โดยรัฐบาลคาดหวังไว้ว่าการส่งออกที่มีมูลค่ามหาศาล ย่อมนำไปสู่รายได้ทางเศรษฐกิจของประเทศ การลงทุนของภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่อง การขยายตัวของภาคการเงิน รวมถึงอัตราการจ้างงานที่สูงขึ้น และประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี (กระทรวงพาณิชย์, 2553)

การประมงของประเทศไทย มีสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สร้างรายได้เป็นมูลค่าสูงในการส่งออก ได้แก่ กุ้ง ซึ่งได้ถูกนำมาแปรรูปในภาคอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อทำการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เมื่อพิจารณาทางด้านสถานะเศรษฐกิจ จากรายงานของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2553) พบว่า “การส่งออกกุ้งของไทยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4 - 5 ต่อปี ในปี 2552 มีปริมาณส่งออกทั้งสิ้น 220,453.7 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.9 ของปริมาณส่งออกทั้งโลกที่ปริมาณ 1.6 ล้านตัน และใน 9 เดือนแรกของปี 2553 ส่งออกแล้วเป็นจำนวน 3.55 แสนตัน มูลค่า 8.3 หมื่นล้านบาท ประกอบกับผลผลิตกุ้งทั่วโลกค่อนข้างขาดแคลนเนื่องจากผู้ผลิตกุ้งสำคัญ อาทิ เวียดนาม อินโดนีเซีย และเม็กซิโก ประสบปัญหาภัยธรรมชาติ ขณะที่บราซิลยังไม่ฟื้นตัวจากภาวะโรคระบาด ประเทศผู้นำเข้าจึงหันมานำเข้ากุ้งจากไทยเพิ่มขึ้น โดยตลาดส่งออกสำคัญยังคงเป็นสหรัฐอเมริกา 45% ญี่ปุ่น 20% และยุโรป 15% ” สำหรับสินค้ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก โดยข้อมูลด้านสถิติการค้าระหว่างประเทศ ของกระทรวงพาณิชย์ (2554) จะพบว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดหลักที่ไทยส่งออกสินค้ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งเป็นมูลค่ามากที่สุด ขณะเดียวกันสินค้าในหมวดเกษตรกรรม (กลีกรวม, ปศุสัตว์, ประมง) ที่

ประเทศสหรัฐอเมริกานำเข้าจากประเทศไทย สินค้ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งก็เป็นสินค้าที่มีมูลค่าการนำเข้ามากเป็นอันดับหนึ่งด้วยเช่นกัน ตามข้อมูลที่ได้แสดงในตารางที่ 1.1 และ ตารางที่ 1.2 ณ ช่วงเวลา ปี 2550 ถึง ปี 2553 ดังนี้

ตารางที่ 1.1 : ตลาดส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง 10 อันดับแรกของไทย

อันดับ ที่	ประเทศ	มูลค่า : ล้านบาท			
		2550	2551	2552	2553
1	สหรัฐอเมริกา	20,732.64	20,898.45	20,727.54	23,976.01
2	ญี่ปุ่น	7,417.65	7,188.00	9,209.91	10,376.91
3	แคนาดา	2,714.33	2,513.20	2,547.56	2,836.45
4	สเปน	226.21	1,045.36	1,244.02	1,932.49
5	สหราชอาณาจักร	982.20	1,273.01	1,541.18	1,900.58
6	จีน	671.89	641.65	657.89	1,480.02
7	เกาหลีใต้	2,333.60	1,868.60	1,614.73	1,330.88
8	เบลเยียม	606.20	769.74	1,108.17	1,129.93
9	ออสเตรเลีย	1,245.86	730.34	889.46	1,048.76
10	ฝรั่งเศส	297.09	638.57	495.79	1,005.23
รวม 10 รายการ		37,227.67	37,566.91	40,036.25	47,017.26
รวมประเทศอื่นๆ		5,190.47	5,188.34	6,052.58	6,005.77
รวมทุกประเทศ		42,418.14	42,755.25	46,088.83	53,023.03

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์. (2554). ตลาดส่งออก 10 อันดับแรกของไทยรายประเทศ. สืบค้นวันที่

21 มกราคม 2554, จาก <http://www.moc.go.th>

ตารางที่ 1.2: สินค้าเกษตร 10 อันดับแรกของไทยที่ส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา

อันดับ ที่	ชื่อสินค้า	มูลค่า : ล้านบาท			
		2550	2551	2552	2553
1	กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง	20,732.64	20,898.45	20,727.54	23,976.01
2	ยางพารา	15,385.76	19,051.96	10,060.37	18,116.16
3	ข้าว	7,600.03	10,751.85	12,961.22	13,864.30
4	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	890.54	1,285.45	987.84	1,744.36
5	เนื้อปลาสดแช่เย็น แช่แข็ง	1,402.33	1,507.00	1,839.23	1,191.74
6	ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็ง/แช่แข็ง	992.53	1,061.28	1,016.86	1,094.56
7	ปลาหมึกสดแช่เย็น แช่แข็ง	1,212.73	1,224.35	819.60	751.41
8	สัตว์น้ำจำพวกกุ้งเสวย	674.71	697.13	632.21	470.89
9	กล้วยไม้	618.12	566.36	493.01	467.92
10	ผักสดแช่เย็น แช่แข็ง/แช่แข็ง	313.27	433.64	400.37	413.87
รวม 10 รายการ		49,822.65	57,477.45	49,938.25	62,091.20
รวมสินค้าอื่นๆ		619,688.73	610,269.36	517,760.49	576,728.41
รวมทั้งสิ้น		669,511.38	667,746.82	567,698.73	638,819.62

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์. (2554). *สินค้าส่งออก 10 อันดับแรกของไทยรายประเทศ*. สืบค้น
วันที่ 21 มกราคม 2554, จาก <http://www.moc.go.th>

เมื่อพิจารณาข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดหลักที่สำคัญของไทยในการส่งออกสินค้ากุ้งแช่แข็งไปจำหน่าย แต่ในปัจจุบันปัจจัยแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจของตลาดหลักอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา ก็กำลังเผชิญภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อเนื่องจากวิกฤตซับไพร์มมาหลายปี ซึ่งทำให้รัฐบาลและธนาคารกลางสหรัฐพยายามออกมาตรการต่างๆ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังมีมาตรการกีดกันทางการค้า โดยการเรียกเก็บภาษีอากรและการวางพันธบัตรกำกับประกัน หรือ C-Bond ตามกฎการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti Dumping: AD) ทำให้ผู้ส่งออกต้องจ่ายภาษีนำเข้ากุ้งในสัดส่วนที่สูง ยังไม่รวมถึงแนวโน้มการแข็งค่าของเงินบาทที่ผ่านมาซึ่งส่งผลต่อราคากุ้ง โดยปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งของประเทศไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างยิ่ง (สมคิด พุทธศรี, 2551)

จากบทบาทและความสำคัญของสินค้ากึ่งแช่แข็งส่งออก ที่มีผลต่อการสร้างรายได้ให้กับประเทศจำนวนมาก ประกอบกับความผันผวนด้านเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาและการเงินภายในประเทศไทยซึ่งกำลังเป็นประเด็นที่หลายฝ่ายต่างให้ความสนใจ ผู้วิจัยจึงเลือกทำการศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และการเงินระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อ มูลค่าการส่งออกกึ่งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มาตรการทางการค้าในตลาดสหรัฐอเมริกา รวมถึงด้านการเงินระหว่างประเทศว่ามีความสัมพันธ์กับมูลค่าส่งออกกึ่งแช่แข็งอย่างไร โดยผลของการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ในด้านวิชาการสำหรับผู้สนใจ และสามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนและรับมือกับความผันผวนของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเงินที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการส่งออกสินค้ากึ่งแช่แข็ง

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจในตลาดสหรัฐอเมริกา และด้านการเงินระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกกึ่งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

การศึกษานี้เป็นการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และการเงินระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกกึ่งแช่แข็งของประเทศไทย เพื่อให้การศึกษามีขอบเขตชัดเจน และได้รับผลการวิเคราะห์ที่น่าเชื่อถือ จึงกำหนดขอบเขตดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเก็บรวบรวมมาจากตัวเลขสถิติของรายงานทางเศรษฐกิจ จากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย, กระทรวงพาณิชย์, Organisation for Economic Co-Operation and Development (OECD.) และ Bureau of Economic Analysis of the U.S. Department Commerce
2. วัตถุดิบการส่งออกกึ่งแช่แข็งของประเทศไทย เฉพาะกึ่งแช่แข็งที่อยู่ใน อัตรากีดศุลกากร: HS 030613 ตามรายละเอียดที่กรมศุลกากรได้กำหนดไว้
3. ศึกษาเฉพาะมูลค่าการส่งออกสินค้ากึ่งแช่แข็งที่ประเทศไทยส่งไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตลาดหลักในการส่งออกที่สำคัญของไทยเท่านั้น

4. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และการเงินระหว่างประเทศสำหรับใช้เป็นตัวแปรอิสระ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ จะทำการศึกษาจากปัจจัย 3 ด้าน ดังนี้

- ด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (Foreign Exchange Rate: FX) โดยเป็นอัตรากลางในการแลกเปลี่ยนสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดทำ
- ด้านดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารในประเทศสหรัฐอเมริกา (CPIF)
- ด้านมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา (Anti-Dumping: AD)

โดยทำการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อ มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอย (Multiple Regression Analysis)

5. ข้อมูลสถิติต่างๆที่นำมาวิเคราะห์ จะเป็นข้อมูลลักษณะเชิงอนุกรมเวลา (Time Series Data) แบบรายครึ่งปี (Semi -Annual) ซึ่งอยู่ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 1991 (1991/S1) จนถึงครึ่งปีหลังของปี 2010 (2010/S2)

6. ทฤษฎีที่นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ

- ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics)
- ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (International Business)
- ทฤษฎีการจัดการการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Management)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

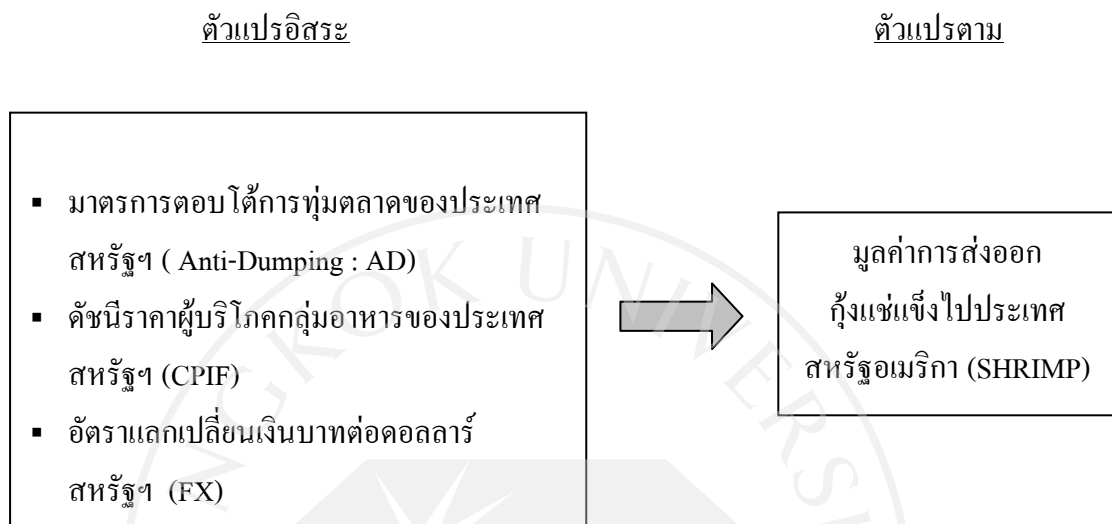
1. สามารถอธิบายปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และการเงินระหว่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งของประเทศไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา

2. สามารถนำผลของการศึกษาไปเป็นแนวทาง ในการเสนอแนะแก่ ภาคอุตสาหกรรม เกษตร หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการเงินผู้ปล่อยสินเชื่อ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาคการส่งออก ในการบริหารความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจและการเงินที่อาจมีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็ง

3. สามารถใช้ผลการศึกษาครั้งนี้ เป็นแนวทางประกอบการการค้นคว้าและพัฒนางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับผู้ที่สนใจและต้องการศึกษาต่อในอนาคต

1.5 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1: กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

จากภาพแสดงกรอบแนวคิดของการศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรตาม คือ มูลค่าการส่งออก กุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา และตัวแปรอิสระ 3 ตัว (มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา, ดัชนีราคาผู้บริโภคในกลุ่มอาหารของประเทศสหรัฐอเมริกา และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) โดยผู้ศึกษาสรุปสมมติฐานที่จะทดสอบ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐฯ มีผลกระทบต่อ มูลค่าการส่งออก กุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา

สมมติฐานที่ 2 ดัชนีราคาผู้บริโภคในกลุ่มอาหารของประเทศสหรัฐฯ มีผลกระทบต่อ มูลค่าการส่งออก กุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา

สมมติฐานที่ 3 อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ มีผลกระทบต่อ มูลค่าการส่งออก กุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

กุ้งแช่แข็ง หมายถึง ผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่ได้มาจากการแปรรูปผลผลิตกุ้งสด ในโรงงานหรืออุตสาหกรรมแปรรูป ผ่านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีวิธีการผลิตแบบ Block Frozen เป็นวิธีการผลิตแบบแช่แข็งรวมกันหลายชั้นในกล่องเดียวกัน จัดเรียงใส่ถาดที่ทำด้วยเหล็กปลอดสนิม นำเข้าห้องแช่แข็งให้มีอุณหภูมิที่จุดกลาง ติดลบ 18 องศาเซลเซียส จึงนำมาเคาะออกจากถาด แช่หรือพ่นด้วยน้ำเย็นจัดเพื่อเคลือบผลิตภัณฑ์ จากนั้นจึงสวมถุงพลาสติกและบรรจุใส่กล่องกระดาษอบเทียนนำไปไว้ในห้องเก็บที่ อุณหภูมิตัดลบ 18 องศาเซลเซียส ช่วยรักษาความสดและคุณค่าทางโภชนาการ ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์กุ้งแช่แข็งที่มีคุณภาพ ปลอดภัยจากสารปนเปื้อน เพื่อเตรียมส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศต่างๆ ได้ (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2543)

มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็ง หมายถึง ปริมาณรายได้ที่มาจากการส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้งแช่แข็งของประเทศไทย ไปจัดจำหน่ายในแต่ละประเทศทั่วโลก

อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาท หมายถึง อัตราราคาของเงินตราสกุลเงินบาทในประเทศไทย เมื่อคิดเทียบกับ เงินตราต่างประเทศสกุลเงินอื่นๆ เช่น สกุลดอลลาร์สหรัฐฯ สกุลเงินเยน เป็นต้น การเปรียบเทียบราคาสินค้าระหว่างประเทศ จึงใช้อัตราแลกเปลี่ยนเป็นตัวเชื่อมโยง เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงไป ราคาสินค้าทุกชนิดในต่างประเทศ ซึ่งคิดเป็นเงินตราของประเทศใด ประเทศหนึ่งจะเปลี่ยน ไปด้วย อัตราแลกเปลี่ยนจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสินค้านำเข้าและส่งออก รวมถึงการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย (วิจักขณ์ ศิริสวัสดิ์, 2540)

ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index: CPI) หมายถึง ตัวเลขทางสถิติที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการที่ครอบคลุมหรือผู้บริโภคซื้อหาตามบริโภคเป็นประจำในปัจจุบัน เปรียบเทียบกับราคาในปีที่กำหนดไว้เป็นปีฐาน สินค้าที่นำมาใช้คำนวณมีทั้งที่เป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพและสินค้าฟุ่มเฟือยใช้ในหมู่ผู้มีระดับรายได้ปานกลาง สินค้าที่มีความจำเป็นต่อการครองชีพก็ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ เครื่องนุ่งห่ม เคหสถาน การรักษาพยาบาล ส่วนพวกสินค้าฟุ่มเฟือยก็ได้แก่ บริการส่วนบุคคล พาหนะ และบริการการขนส่ง การบันเทิง ยาสูบ และเครื่องดื่มที่แอลกอฮอล์ โดยดัชนีราคาผู้บริโภคมักถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงค่าจ้างและเงินเดือนให้สอดคล้องกับราคาของที่เพิ่มขึ้น เพราะถ้าไม่มีการปรับค่าจ้างและ

เงินเดือนเพิ่มขึ้น จะทำให้เงินจำนวนเดิมซื้อของได้น้อยลง นอกจากการต่อรองอัตรา ค่าจ้างและเงินเดือนของสหภาพแรงงาน บริษัท ห้างร้านต่างๆ ก็ใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นเกณฑ์ เช่นเดียวกัน เช่น บริษัทบางแห่งในสหรัฐอเมริกากำหนดว่าค่าจ้างจะต้องเพิ่มขึ้น 1 เซ็นต์ต่อชั่วโมงเมื่อดัชนีราคาผู้บริโภคเปลี่ยนไป 0.5 เป็นต้น (วิชาน เจริญผล, ม.ป.ป.)

มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping : AD) หมายถึง การที่ผู้ส่งออกทำการส่งสินค้าไปจำหน่ายในประเทศผู้นำเข้า ด้วยราคาที่ต่ำกว่า ราคาหรือมูลค่าปกติ (Normal Value) ที่ขายอยู่ในตลาดของผู้ผลิตเอง ถ้าการทุ่มตลาดนั้นก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมในประเทศผู้นำเข้า (Domestic Industry) และหากพิสูจน์ได้ว่าการทุ่มตลาดเกิดขึ้นจริง รัฐบาลของประเทศผู้นำเข้าก็อาจเรียกเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดจากสินค้านำเข้า โดยอัตราเรียกเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดจะเท่ากับส่วนเหลือมูลค่าของการทุ่มตลาด ทั้งนี้ก็เพื่อให้ราคาสินค้านำเข้ามีราคาสูงขึ้น เท่ากับราคาสินค้าที่ผลิตและจำหน่ายในประเทศของตน (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, ม.ป.ป.)

มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา หมายถึง มาตรการที่เกิดขึ้นจากกลุ่มพันธมิตรกุ้งภาคใต้ (Southern Shrimp Alliance: SSA) ที่รวมตัวกันเพื่อกดดันให้รัฐบาลไต้หวัน และฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากประเทศผู้ส่งออกกุ้งที่มีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย ซึ่งผลการไต่สวนได้ข้อสรุปว่า มีการขายกุ้งแช่แข็งและกุ้งบรรจุกระป๋องต่ำกว่าราคาต้นทุนที่แท้จริง โดยกุ้งนำเข้าจากประเทศไทยมีส่วนเหลือมูลค่าการทุ่มตลาดอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 5.56 ถึง 10.52 มีผลทำให้กระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐฯ ออกมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด โดยเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti Dumping Duty) ตามส่วนเหลือมูลค่าการทุ่มตลาดจากผู้ส่งออกกุ้งของไทยและประเทศอื่นๆอีก 5 ประเทศ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2547 เป็นต้นมา พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้นำเข้าที่ถูกเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด ต้องวางพันธบัตรเงินสดต่อเนื่อง (Continuous Bond: C-Bond) ในอัตราร้อยละ 100 ของมูลค่าการนำเข้าตลอดทั้งปีคูณด้วยอัตราอากรทุ่มตลาด ทุกครั้งที่มีการส่งสินค้าเข้าประเทศสหรัฐฯ ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาการจับเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดย้อนหลังของศาลากรสหรัฐฯ แต่ในความเป็นจริงผู้ส่งออกกลับต้องเป็นผู้แบกรับภาระการวางพันธบัตรเงินสดต่อเนื่อง แทน เพราะผู้นำเข้าของประเทศสหรัฐฯส่วนใหญ่ไม่สามารถแบกรับภาระดังกล่าวได้ จึงทำให้อุตสาหกรรมกุ้งของไทยได้รับความเดือดร้อน เมื่อผู้ส่งออกต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของสหรัฐฯ (สมคิด พุทธิศรี, 2551)

บทที่ 2

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ กับมูลค่าการส่งออกคู่แข่งแข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา ทางผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับทำการวิเคราะห์ (Analysis) และ วิวิจารณ์ (Critique) องค์กรความรู้ แนวคิดทางวิชาการและผลงานวิจัยต่างๆ เพื่อใช้สนับสนุนผลการวิจัย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ ทางด้านตรรกะที่จะรองรับสมมติฐาน (Hypotheses) ในกรอบแนวคิดที่จะถูกทดสอบในงานวิจัย ตามลำดับดังต่อไปนี้

- ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics)
- ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (International Business)
- ทฤษฎีการจัดการการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Management)
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Research)

2.1 ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics)

เอนก เขียรถาวร (2541) ได้อธิบายว่า เศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics) เป็นการศึกษาถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนรวม (Economic Aggregate) เช่น ศึกษาถึงผลิตผลรวมของประเทศ อัตราการจ้างงานของประเทศ การเงินและการธนาคาร การพัฒนาประเทศ ตลอดจนการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่กว้างกว่าด้านเศรษฐศาสตร์จุลภาค เพราะไม่เพียงแต่จะกระทบถึงบุคคลหรือเฉพาะธุรกิจแห่งหนึ่งแห่งใดเท่านั้น แต่จะกระทบกระเทือนถึง บุคคล หน่วยการผลิต และอุตสาหกรรมทั้งหมด การศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์มหภาคจึงเป็นเรื่องของเศรษฐกิจระดับชาติ ที่มีปัจจัยต่างๆเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ด้วยมาก เช่น การว่างงาน ภาวะเงินเฟ้อ เป็นต้น

สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2548) ได้อธิบาย การศึกษาเศรษฐศาสตร์มหภาคว่า เป็นการศึกษาถึงปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจและพฤติกรรมของหน่วยเศรษฐกิจโดยรวมทั้งระบบเศรษฐกิจหรือระดับมวล เช่น การศึกษาถึงความต้องการใช้จ่ายในการบริโภคของประชาชน ผลิตผลหรือรายได้ประชาชาติของประเทศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง เป็นต้น หากเป็นการศึกษาถึงผลกระทบใดๆ ที่เกิดจากพฤติกรรมของหน่วยเศรษฐกิจโดยรวม และ

การดำเนินนโยบายหรือมาตรการของรัฐ ผลดังกล่าวจะต้องกระทบต่อคนส่วนใหญ่หรือทั้งระบบเศรษฐกิจ

- **ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP)**

สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2548) ได้กล่าวว่า ตลาดใดที่ยังมีความต้องการสินค้าและบริการ ก็จะมีผู้ผลิตสินค้าและบริการขึ้นมาเพื่อขายในตลาด มูลค่าที่เกิดขึ้นจะแตกต่างกันตามช่วงเวลาของแนวโน้มเศรษฐกิจ การบอกว่าเศรษฐกิจอยู่ในภาวะใด ต้องอาศัยข้อมูลเชิงปริมาณ หรือตัวเลขทางเศรษฐกิจเข้ามาเป็นตัวบ่งชี้ ดังนั้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) จึงเป็นตัวหลักในการชี้วัดทางเศรษฐกิจ และสามารถบ่งบอกถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงรายได้ของประเทศคู่ค้า ทำให้ความต้องการสินค้าส่งออกเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ถ้าประเทศคู่ค้ามีรายได้เพิ่มขึ้น จะต้องการสินค้าส่งออกจากไทยเพิ่มมากขึ้น ในทำนองเดียวกัน หากประเทศคู่ค้ามีรายได้ลดลง ก็จะทำให้การนำเข้าสินค้าจากไทยลดลง GDP จึงเป็นเครื่องมือที่ได้รับความนิยมทั้งจากภาครัฐ เอกชนและกลุ่มการเงิน สำหรับวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศและการวางนโยบายเศรษฐกิจ

การวัดผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)

สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2548) ได้อธิบายว่าการวัด GDP ด้านรายจ่าย (Expenditure Approach) เป็นการวัดมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ที่มีการจำหน่ายให้กับกลุ่มผู้บริโภค ซึ่งประกอบไปด้วยครัวเรือน ธุรกิจเอกชน รัฐบาลและต่างชาติ โดยการคำนวณ GDP วัดได้จากการหมุนเวียนของสินค้าและบริการ เริ่มจากการขายปัจจัยในการผลิตของครัวเรือนให้กับธุรกิจผ่านตลาดสินค้าและบริการ เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งภายหลังสินค้าและบริการเหล่านี้จะถูกขายให้กับกลุ่มผู้บริโภคต่างๆ ดังต่อไปนี้ ขายให้กับกลุ่มครัวเรือนเรียกว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อการอุปโภคและบริโภคของประชาชนทั่วไป ขายให้กับกลุ่มรัฐบาลที่เรียกว่า ค่าใช้จ่ายของภาครัฐ ขายให้กับกลุ่มธุรกิจด้วยตนเองเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการอื่นๆ อีกต่อหนึ่ง เรียกว่า ค่าใช้จ่ายในการลงทุนของภาคเอกชน และส่วนสุดท้ายคือ การส่งขายไปยังต่างประเทศ เรียกว่า การส่งออก ในส่วนนี้ต้องนำมาหักลบออกจากมูลค่าสินค้าและบริการที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศก่อน เรียกว่า การส่งออกสุทธิ เมื่อรวมรายจ่ายทั้งหมดเข้าด้วยกัน จะได้สมการดังนี้

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

- C = การบริโภคของภาคเอกชน (Consumption Expenditure, C)
 I = การลงทุนภาคเอกชน (Investment, I)
 G = รายจ่ายของภาครัฐด้านการบริโภคและการลงทุน (Government Expenditure, G)
 X = การส่งออก (Export)
 M = การนำเข้า (Import)
 (X - M) = การส่งออกสุทธิ (Net Export)

1. การบริโภคของภาคเอกชน (C) โดยส่วนใหญ่เป็นการบริโภคสินค้าที่ไม่คงทน (Nondurable Goods) และบริการ (Services) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะถูกใช้สอยและบริโภคภายในเวลาอันสั้น เช่น อาหาร เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม การบริการสุขภาพ กฎหมาย การบันเทิง และเชื้อเพลิง ส่วนสินค้าคงทน (Durable Goods) หมายถึง สินค้าที่ใช้ได้เป็นระยะเวลายาวนาน แต่มูลค่าของสินค้าเหล่านี้จะถูกนับเต็มมูลค่าตั้งแต่วันที่สินค้าถูกซื้อ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า และรถยนต์

2. การลงทุนภาคเอกชน (I) คือ การลงทุนเพื่อผลิตสินค้าและบริการ หรือสร้างสินทรัพย์ที่จะนำไปผลิตสินค้าและบริการในอนาคต รวมถึงอุปกรณ์เครื่องมือ อาคาร โรงงานที่จะใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ บ้านก็รวมอยู่ในการลงทุนด้วย เพราะการสร้างบ้านเป็นการลงทุนที่สามารถใช้ในการผลิตสินค้าและบริการได้ในระยะยาว สินค้าคงคลังก็ถือเป็นการลงทุน เพราะเป็นสินค้าที่จะใช้ในการอุปโภคบริโภคในอนาคต การลงทุนสุทธิเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญ บ่งบอกผลิตภาพของเศรษฐกิจในอนาคต การลงทุนสุทธิอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นถึง แนวโน้มปริมาณของสินค้าในระบบเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น แต่หากการลงทุนสุทธิอยู่ในระดับต่ำหรือติดลบ จะหมายถึง แนวโน้มเศรษฐกิจที่ชะลอตัวหรือหดตัว

3. รายจ่ายของภาครัฐด้านการบริโภคและการลงทุน (G) ได้แก่ รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายจากภาคธุรกิจ รวมถึงค่าใช้จ่ายอุปโภคสำนักงาน ด้านกฎหมาย โรงพยาบาลรัฐและอื่นๆ ที่เป็นส่วนบริโภคในช่วงเวลาปัจจุบัน และส่วนที่เป็นสินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานนาน เช่น ถนน เขื่อน เป็นต้น แต่การโอนเงินในรูปแบบต่างๆ ที่เป็นการเปลี่ยน โอนผู้เป็นเจ้าของ จะไม่ถูกนับรวมอยู่ใน GDP

4. การส่งออกสุทธิ (X-M) สามารถคำนวณได้จากมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ลบด้วยมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด โดยที่การส่งออก หมายถึง การขายสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศให้กับต่างชาติ และการนำเข้า หมายถึง การซื้อสินค้าและบริการที่ผลิตจากต่างชาติเข้ามาในประเทศ หากเราทำการขายสินค้าและบริการให้กับต่างชาติ ได้มากกว่าที่เราซื้อจากต่างชาติ มูลค่าการส่งออกสุทธิจะเป็นบวก

ความสำคัญของผลิตภัณฑ์หรือรายได้ประชาชาติ

จินตนา พรพิไลพรรณ และ บุญธรรม ราชรักษ์ (2548) ได้อธิบายว่า รายได้ประชาชาติใช้เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ ในระยะเวลาต่างๆ รวมถึงการเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ ดังนั้นตัวเลขรายได้ประชาชาติที่คำนวณออกมาจึงมีความสำคัญดังนี้

1. การศึกษาด้านวิชาเศรษฐศาสตร์ เมื่อนำตัวเลขรายได้ประชาชาติที่ได้ ไปศึกษาควบคู่กับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ จะทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจได้เด่นชัด กลไกทางเศรษฐกิจมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร ระดับรายได้และรายจ่ายรวมมีความสมดุลอย่างไร
2. ด้านการวิเคราะห์เศรษฐกิจของประเทศ รายได้ประชาชาติเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นภาวะเศรษฐกิจเป็นอย่างไร กำลังเจริญรุ่งเรืองหรือตกต่ำ รายได้และมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชากรในประเทศเป็นอย่างไร
3. การกำหนดนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ ตัวเลขรายได้ประชาชาตินอกจากจะทำให้ทราบถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันแล้ว ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต การวิเคราะห์รายได้ประชาชาติจะทำให้รัฐทราบว่าควรจะไปแทรกแซง ส่งเสริม ในกิจการประเภทใด และในขอบเขตระดับใดจึงเหมาะสม
4. วางนโยบายในการจัดเก็บภาษี เพื่อให้ภาระภาษีตกอยู่กับผู้ที่ควรเสียภาษี เพราะตัวเลขรายได้ประชาชาติ จะชี้ให้เห็นขีดความสามารถในการเสียภาษีของประชากรกลุ่มต่างๆ ว่ามีอยู่เพียงใด
5. เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ มีความแตกต่างอย่างไร โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา การศึกษารายได้ประชาชาติของประเทศเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ที่พัฒนาแล้ว จะทำให้ทราบว่าควรพัฒนาในด้านใด จึงจะทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว
6. วางแผนการผลิตและการลงทุนภาคเอกชน ตัวเลขรายได้ประชาชาติจะเป็นข้อมูลให้ภาคเอกชนสามารถนำไปวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคต ทำให้ทราบว่าสินค้าใดขาดแคลนและประเภทใดล้นตลาด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนลงทุนในอนาคต

● **ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Prices Index : CPI)**

เสรี ลีลาสัย (2542) ได้ให้ความหมายของดัชนีราคาผู้บริโภค ไว้ดังนี้

ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) หมายถึง ดัชนีราคาที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้าบริโภคต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย ราคาสินค้าประเภทอาหารและเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม เหนือสถานและที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ค่าตรวจรักษาและบริการ พาหนะขนส่งและการ

สื่อสาร การบันเทิง การอ่านและการศึกษา ยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ ดัชนีราคาผู้บริโภค เรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า ดัชนีค่าครองชีพ (Cost of Living Index) กล่าวคือ ถ้าดัชนีราคาผู้บริโภคปรับตัวสูงขึ้น ก็แสดงว่า ค่าครองชีพของประชาชนสูงขึ้น ดังนั้น ดัชนีราคาจึงเป็นที่นิยมใช้ในการกำหนดมาตรการ หรือ นโยบายเศรษฐกิจด้านต่างๆ เช่น การเก็บภาษี การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และโครงการสวัสดิการสังคมต่างๆ

ขณะที่สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (ม.ป.ป.) ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับความหมายของดัชนีราคาผู้บริโภค ไว้ดังนี้

ดัชนีราคาผู้บริโภค คือ ตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าและบริการ โดยเฉลี่ยที่ผู้บริโภคจ่ายไปสำหรับกลุ่มสินค้าและบริการที่กำหนด

โดยกลุ่มสินค้าและบริการที่กำหนด มีคำเฉพาะเรียกว่า ตะกร้าสินค้า (Market Basket) คือ กลุ่มสินค้าและบริการที่กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายส่วนใหญ่ซื้อเป็นประจำ การจัดตะกร้าสินค้านั้น ได้ข้อมูลมาจากการสำรวจค่าใช้จ่ายการบริโภคของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย

การวัดการเปลี่ยนแปลงในราคานี้ จะเปรียบเทียบราคาสินค้าในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ กับราคาสินค้าอย่างเดียวกันในช่วงเวลาดั้งเดิมซึ่งมีคำเฉพาะเรียกว่าปีฐาน (Base Year) ในทางปฏิบัติปีฐานหมายถึงปีที่กำหนดให้ตัวเลขดัชนีมีค่าเท่ากับ 100

น้ำหนัก (Weight) เป็นค่าที่ควรทราบในเรื่องดัชนีราคา หมายถึงการให้ความสำคัญของสินค้าแต่ละรายการในตะกร้าสินค้าแตกต่างกัน เพราะในการทำดัชนีราคาจะใช้ค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักของราคาสินค้าทุกรายการในตะกร้าสินค้า สินค้าที่ผู้บริโภคใช้จ่ายในการบริโภคมากจะมีความสำคัญมาก นั่นคือ มีน้ำหนักมาก การจัดทำน้ำหนักของสินค้าในตะกร้าสินค้าก็จะต้องอาศัยข้อมูลจากการสำรวจค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคเช่นกัน

โดยทั่วไปสินค้าที่นำมาคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย จะแยกออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ได้ 7 หมวด คือ

1. หมวดอาหารและเครื่องดื่ม
2. หมวดเครื่องนุ่งห่ม และรองเท้า
3. หมวดเคหสถาน
4. หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล
5. หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร
6. หมวดการบันเทิง การอ่าน และการศึกษา
7. หมวดยาสูบ และเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์

ประโยชน์ของดัชนีราคาผู้บริโภค

สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของดัชนีราคาผู้บริโภค ไว้ดังนี้

1. ใช้วัดอัตราเงินเฟ้อของประเทศ
2. ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาในการวางนโยบาย แผน และประเมินผลกระทบของนโยบาย และแผนต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจ
3. ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาประกอบการปรับค่าจ้าง เงินเดือนของราชการและเอกชน
4. ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาในการกำหนดเงินบำนาญ และเงินช่วยเหลือหรือสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ
5. ใช้ในการประเมินรายรับที่ควรจะเป็นในการทำสัญญาระยะยาว เช่น สัญญาซื้อขายในระยะยาว
6. ใช้เป็นแนวทางในการวิจัย พยากรณ์การตลาด และราคาสินค้าต่าง ๆ
7. ใช้ในการหาค่าของเงินหรือมูลค่าที่แท้จริง
8. ใช้ในการปรับราคาในการจัดทำ GDP

เงินเฟ้อ (Inflation)

เสรี ตีลาสัย (2542) ได้ให้นิยามของ เงินเฟ้อ (Inflation) ว่าหมายถึง ภาวะเศรษฐกิจที่ระดับราคาสินค้าและบริการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือถ้าพิจารณาจากค่าของเงิน เงินเฟ้อจะหมายถึง ภาวะเศรษฐกิจที่ค่าของเงินมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ภาวะเงินเฟ้ออาจเกิดจากแรงดึงของอุปสงค์ได้ เนื่องจากในขณะที่อุปสงค์รวมเพิ่มขึ้น ระบบเศรษฐกิจไม่สามารถจะผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นได้เพียงพอที่จะสนองอุปสงค์ที่เกิดขึ้น อาจเป็นเพราะระบบเศรษฐกิจอยู่ที่ระดับการจ้างงานเต็มที่ หรืออาจเป็นเพราะการจัดสรรทรัพยากรยังไม่มีประสิทธิภาพเต็มที่ก็ได้

ความสำคัญของเงินเฟ้อ

เสรี ตีลาสัย (2542) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเงินเฟ้อ ไว้ดังนี้

เมื่อระบบเศรษฐกิจเกิดภาวะเงินเฟ้อ ผู้บริโภคทั่วไปจะรู้สึกว่า ราคาสินค้าแพงขึ้น เงินเฟ้อจึงเป็นปัญหาเศรษฐกิจที่กระทบต่อคนทั่วไป หรือคนส่วนใหญ่ในด้านค่าครองชีพ อาจกล่าวได้ว่า เมื่อเกิดเงินเฟ้อ ย่อมส่งผลกระทบหลายประการ ดังนี้

1. ค่าครองชีพสูงขึ้น เพราะระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปสูงขึ้น ทุกคนต้องแบกรับภาระค่าครองชีพที่สูงขึ้น ไม่ทางตรง ก็ทางอ้อม
2. การกระจายรายได้เปลี่ยนแปลง ผู้มีรายได้ประจำซึ่งรายได้ไม่ได้เปลี่ยนไปตามราคาสินค้าและบริการ จะมีความเป็นอยู่ฝืดเคือง
3. ปริมาณการนำเข้าสูงขึ้น เมื่อระดับราคาสินค้าภายในประเทศสูงขึ้น ก็ย่อมดึงดูดให้มีการนำเข้ามากขึ้น ปัญหาการขาดดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดอาจเกิดขึ้นตามมา
4. เศรษฐกิจขาดเสถียรภาพ ถ้าภาวะเงินเฟ้อเกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน จะทำให้เสถียรภาพเศรษฐกิจลดลง อาจก่อให้เกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจรุนแรงได้
5. การคาดคะเนเงินเฟ้อสูงขึ้น คนทั่วไปเข้าใจว่าค่าของเงินลดลงโดยตลอด ดอกเบี้ยที่ได้รับจากการฝากเงินกับธนาคารไม่คุ้มค่าของเงินที่ลดลง จึงมีการใช้จ่ายในปัจจุบันแทนที่จะเก็บออม การซื้อสินค้าก็กดุนไว้ก่อนที่ราคาจะขยับสูงขึ้นไปอีก ยิ่งเร่งให้แรงกดดันเงินเฟ้อรุนแรงขึ้น

สาเหตุของภาวะเงินเฟ้อ

สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (ม.ป.ป.) ได้อธิบายถึงดัชนีราคาผู้บริโภคว่าเป็นตัววัดอัตราเงินเฟ้อของประเทศแล้ว ยังได้กล่าวถึงสาเหตุของภาวะเงินเฟ้อไว้ดังนี้

สำหรับทางทฤษฎีเมื่อนักเศรษฐศาสตร์ กล่าวถึง “ภาวะ” เงินเฟ้อ ก็มักจะหมายถึงช่วงเวลาที่ยาวนาน เช่น 1 ปี หรือ 6 เดือน จึงมักจะกล่าวว่าสาเหตุสำคัญก็คือ เศรษฐกิจรวมมีปริมาณเงินมากกว่าปริมาณสินค้าและบริการในช่วงเวลาเดียวกันนั้น เมื่อเงินหมุนเวียนในระบบมีมากกว่าปริมาณสินค้าและบริการ ก็จะดึงดูดให้ระดับราคาโดยทั่วไปสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาดังกล่าว เพราะปริมาณสินค้าและบริการไม่สามารถขยายตัวได้เร็วเท่ากับการขยายตัวของปริมาณเงินที่ถือโดยสาธารณชน ดังนั้นในทางเศรษฐศาสตร์การขยายแก้ไขภาวะเงินเฟ้อจึงเป็นเรื่องของการใช้มาตรการทางการเงินและการคลังที่เหมาะสม

แต่ในทางปฏิบัติหรือในชีวิตประจำวันทั่วไปได้มีการติดตามภาวะเงินเฟ้อในระยะสั้นเช่นเดือนต่อเดือน ดังนั้นจึงมีการอธิบายสาเหตุของภาวะเงินเฟ้ออย่างง่าย ๆ ว่ามีสาเหตุสามประการ ดังนี้

1. ความต้องการสินค้าและบริการสูงมากกว่าการขยายตัวของปริมาณสินค้าและบริการที่มีอยู่

โดยปกติแล้ว เมื่อรายได้สูงขึ้นความต้องการสินค้าก็จะสูงขึ้น และราคาโดยทั่วไปก็จะสูงขึ้น ซึ่งจะดึงดูดให้การผลิตขยายตัว เพื่อสนองความต้องการนั้น และในระบบเศรษฐกิจแบบเปิดหากการผลิตในประเทศขยายตัวไม่ทัน ก็จะมีการนำสินค้าชนิดเดียวกันเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อให้พอใช้ ก็จะเป็นการผ่อนปรนไม่ให้อาณาเงินเฟ้อยาวนาน ในทางตรงกันข้ามหากการผลิต

ขยายตัวช้า ภาษีศุลกากรสูง ต้นทุนการนำเข้าสูง ภาวะเงินเฟ้อก็จะยาวนาน ทั้งนี้รายได้รวมของประเทศอาจสูงขึ้นจนความต้องการสูงขึ้นได้เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว การลงทุนมากขึ้น การส่งออกมากขึ้น การขึ้นเงินเดือน เป็นต้น

2. ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ถ้าต้นทุนสูงและอุตสาหกรรมอยู่ในภาวะที่แข่งขันกันจนกำไรที่ผู้ประกอบการได้รับเป็นกำไรปกติ ผู้ผลิตต้องเพิ่มราคาจึงจะอยู่ได้ แม้ว่าการเพิ่มราคานี้โดยทั่วไปมักจะเป็นการเพิ่มครั้งเดียว แต่มักจะกระทบกับอุตสาหกรรมอื่น จนมีการเปลี่ยนแปลงราคาอย่างต่อเนื่องได้เช่นกัน ดังนั้นภาวะเงินเฟ้อเมื่อมองในระยะสั้นจึงค่อนข้างจะเห็นว่ามาจากต้นทุนที่สูงขึ้น แต่ในระยะยาวโดยทั่วไปเป็นการที่ความต้องการสูงตามสาเหตุในข้อแรกมากกว่า

ทั้งนี้ต้นทุนการผลิตอาจจะสูงขึ้น เนื่องจากราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น สิ่งที่เกิดขึ้นบ่อย คือราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้น การปรับค่าแรง ราคาวัตถุดิบจากต่างประเทศสูงขึ้น หรือภาษีศุลกากรสูงขึ้น ก็จะทำให้ต้นทุนการนำเข้าและต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

3. ผลทางด้านจิตวิทยา

เมื่อมีข่าวว่าสินค้าจะขาดแคลน หรือจะเกิดภาวะเงินเฟ้อ ก็จะมีการกักตุน หรือเร่งขึ้นราคาก่อนหน้า ที่จะเกิดความจำเป็น เพราะพ่อค้าและผู้ผลิตคาดว่าอำนาจซื้อจะลดลงเนื่องจาก ภาวะเงินเฟ้อ จึงต้องเพิ่มอำนาจซื้อ นอกจากนี้การดำเนินนโยบายที่รุนแรง ก็ทำให้สาธารณชนเกิดความตระหนกและก่อปฏิกิริยา ที่ทำให้ภาวะเงินเฟ้อสูงขึ้นไปกว่าที่ควร

จากการศึกษาโดยสรุปของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics) ถือเป็นศาสตร์ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมโดยรวมของผู้ดำเนินกิจกรรมในระบบเศรษฐกิจ มุ่งเน้นที่หน่วยเศรษฐกิจระดับชาติ เช่น การศึกษาในด้านรายได้ประชาชาติ หรือตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจอย่างดัชนีราคาผู้บริโภค ที่บ่งบอกถึงภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์และผลที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ เป็นการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น สามารถนำแนวคิดและทฤษฎีไปเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นตัวแปรสำคัญ ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอื่นๆในระบบเศรษฐกิจระดับชาติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างกรอบแนวคิด รวมทั้งการวิเคราะห์ที่เป็นตรรกะในด้านเหตุและผล สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ในงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (International Business)

• การค้าระหว่างประเทศ

บุญชู กลุ่มพวงเพชร (2541) ได้ให้ความหมายของ การค้าระหว่างประเทศ ว่าเป็นการค้าระหว่างท้องถิ่นที่ต้องอยู่ภายใต้การปกครองที่แตกต่างกัน หรือหมายถึงการค้าที่จะต้องมีการข้ามเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศ

ดังนั้น การค้าระหว่างประเทศจึงเกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยน (Exchange) สินค้าและบริการระหว่างประเทศ รวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินและวิทยาการต่างๆ ระหว่างประเทศด้วย โดยมีเงินตรา (Money) เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน

ความจำเป็นของการค้าระหว่างประเทศ

บุญชู กลุ่มพวงเพชร (2541) ได้อธิบายถึงความจำเป็นของการค้าระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการนำสินค้าเข้ามาจากประเทศอื่น โดยยกตัวอย่างสาเหตุที่ต้องนำเข้าสินค้า ดังนี้

1. การมีหรือขาดวัตถุดิบในประเทศของตน ประเทศใดที่โชคดีมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอยู่หลายชนิด และในปริมาณที่มากเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของพลเมืองในประเทศตนสามารถผลิตสินค้าจากทรัพยากรของตน และสามารถผลิตอาหารไว้เลี้ยงพลเมืองในที่ดินของตนเองได้เพียงพอ ประเทศนั้นก็ไม่มีคามจำเป็นต้องสั่งสินค้าที่ผลิตได้นั้นเข้าประเทศ แต่กลับจะส่งสินค้าออกได้อีกด้วย

2. ความหนาแน่นของพลเมืองหรือประชากร จะต้องพิจารณาว่าพลเมืองของประเทศนั้นสามารถใช้ประโยชน์จากผืนดินและทรัพยากรของตน เพื่อเพิ่มการผลิตได้มากหรือน้อยเพียงใด

ปัญหาของประเทศที่มีพลเมืองหนาแน่น จำเป็นต้องนำเข้าสินค้า เพราะประเทศนั้นไม่สามารถผลิตสินค้าและอาหารให้เพียงพอกับพลเมืองของตนได้ ส่วนประเทศที่มีอุตสาหกรรมมากเกินไป ก็จะดึงประชากรส่วนใหญ่ไปทำงานในโรงแรมมากกว่า ทำให้ขาดแคลนแรงงานทางเกษตรกรรมและกสิกรรม

3. มาตรฐานการครองชีพของประชากร ประเทศที่มีมาตรฐานการครองชีพต่ำ ย่อมจะต้องการสั่งซื้อสินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศทั้งปริมาณและชนิดไม่เท่ากับอีกประเทศหนึ่ง ที่มีมาตรฐานการครองชีพสูงกว่า อาจกล่าวได้ว่า ยิ่งมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นเท่าใด ความต้องการสินค้าที่มีคุณภาพสูงและสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้นเท่านั้น

4. จำนวนขนาดของการประกอบอุตสาหกรรม หมายความว่า การนำสินค้าเข้าในรูปแบบ วัตถุประสงค์หรือสินค้าสำเร็จรูปเป็นจำนวนมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับจำนวนและขนาดของ อุตสาหกรรมในประเทศนั้นๆ

ดังนั้นเพื่อผลประโยชน์แก่เศรษฐกิจการเงินของประเทศตนเอง จึงมีความพยายามส่งเสริม สินค้าและบริการส่งออกให้เพียงพอกับสินค้าหลักที่นำเข้า เมื่อยังมีปัญหาในเรื่องดุลการชำระเงิน อยู่และเกิดการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศขึ้น ก็มีความจำเป็นต้องตั้งมาตรการควบคุม เพื่อจำกัด สินค้านำเข้าเข้ามาใช้ในประเทศ แต่ไม่เป็นที่นิยมเพราะประเทศอื่นอาจทำแบบเดียวกัน ดังนั้น หลักการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างประเทศ ด้วยวิถีทางของการผ่อนคลายความเข้มงวดในการนำ สินค้าเข้าประเทศลงไปได้มากเท่าใด ก็ย่อมเป็นคุณประโยชน์ต่อการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น เท่านั้น

ขณะที่ จินตนา พรพิไลพรรณ และ บุญธรรม ราชรักษ์ (2548) ได้ให้สาเหตุของการค้า ระหว่างประเทศมีสาเหตุหลักที่สำคัญ 2 ประการ ดังนี้

1. ความแตกต่างของปัจจัยการผลิต (Factor Endowment) คือ ประเทศที่มีปัจจัยการผลิต ชนิดใดมาก ก็จะมีแนวโน้มได้เปรียบในการผลิตสินค้าที่ใช้ปัจจัยการผลิตชนิดนั้นมาก ทั้งนี้ เนื่องจากอุปทานของปัจจัยการผลิตมีมากกว่าอุปสงค์ของปัจจัยการผลิต ราคาปัจจัยการผลิตชนิด นั้นจึงมีราคาต่ำ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำไปด้วย ดังนั้นประเทศที่ผลิตสินค้าด้วยต้นทุนการผลิตที่ ต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ก็จะเป็นประเทศที่ได้เปรียบในการผลิตสินค้าชนิดนั้น ก็จะทำการผลิตสินค้า ชนิดนั้นส่งออกไปจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ประเทศของตนไม่ได้ทำการผลิต จากอีก ประเทศหนึ่ง เช่น ประเทศเวียดนามมีต้นทุนในการผลิตข้าวต่ำกว่าไทย จึงเข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาด ข้าวจากประเทศไทยได้

2. ความแตกต่างในด้านความชำนาญของปัจจัยการผลิต (Specialization) แม้ประเทศนั้นจะมี ปัจจัยในการผลิตชนิดหนึ่งเป็นปริมาณมาก แต่ขาดความชำนาญในการผลิต ความได้เปรียบก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เช่น ประเทศไทยและมาเลเซีย มีแรงงานจำนวนมาก แต่ไม่มีความชำนาญในการ ผลิตรถยนต์เช่นเดียวกับประเทศแถบยุโรป ซึ่งยังต้องอาศัยการฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญ

- **นโยบายการคุ้มกัน (Protective Policy)**

จินตนา พรพิไลพรรณ และ บุญธรรม ราชรักษ์ (2548) ได้อธิบายนโยบายการค้าระหว่าง ประเทศ สำหรับนโยบายการคุ้มกัน ไว้ดังนี้

นโยบายการคุ้มกัน (Protective Policy) จะมีรัฐบาลเข้ามาแทรกแซงการค้าระหว่างประเทศ เพื่อคุ้มครองเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ซึ่งมีความสามารถไม่เท่ากัน ปัจจุบันประเทศต่างๆ ใช้นโยบายการคุ้มกัน ก็เพื่อช่วยเหลืออุตสาหกรรมขึ้นทารก โดยการตั้งกำแพงภาษีซึ่งจะช่วยให้รัฐมีรายได้จากภาษีขาเข้า มีอำนาจต่อรองและความมั่นคงทางการเมืองระหว่างประเทศ โดยเลือกใช้เครื่องมือเพื่อส่งเสริมสินค้าออกและกีดกันการนำเข้าสินค้าดังนี้

1. การตั้งกำแพงภาษี (Tariff Wall) โดยเลือกใช้อัตราสูงแก่สินค้าที่ต้องการจะกีดกัน ไม่ให้นำเข้าสินค้าเข้ามา ซึ่งเป็นมาตรการทางอ้อม

2. การควบคุมสินค้า เป็นมาตรการทางตรง โดยรัฐบาลประกาศควบคุมสินค้านำเข้าหรือส่งออก ซึ่งอาจเป็นการห้ามโดยเด็ดขาด หรือกำหนดโควตา (Quota) ให้นำเข้าหรือส่งออก

3. การให้ความอุดหนุน (Subsidies) รัฐให้ความอุดหนุนแก่สินค้าที่ส่งออกเพื่อให้สามารถขายแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ เช่น จ่ายเงินส่วนหนึ่งแก่ผู้ส่งออก ช่วยลดค่าระวาง ค่าขนส่ง หรือให้ความสะดวกด้านสินเชื่อ เป็นต้น

4. การทุ่มตลาด (Dumping) ได้แก่ การส่งสินค้าออกไปขายต่างประเทศในราคาที่ต่ำกว่าราคาขายภายในประเทศ และด้วยราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต (Marginal Cost) ซึ่งส่วนมากเป็นการทุ่มตลาดชั่วคราว เพื่อขจัดคู่แข่ง และเมื่อสามารถผูกขาดตลาดได้แล้วก็จะขึ้นราคาสินค้าที่ซดเซยภายหลัง

5. ทำข้อตกลงทางการค้า (Commercial Treaties) โดยการทำสัญญา 2 ฝ่าย หรือหลายฝ่าย เพื่อให้สิทธิหรือฐานะพิเศษในการค้าต่อกัน

6. การควบคุมเงินตราต่างประเทศ (Exchange Control) โดยธนาคารกลางจะควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนและอุปสงค์อุปทานของเงินตราสกุลหลักที่ใช้เป็นสื่อกลางในการค้าระหว่างประเทศ เพื่อสกัดกั้นการไหลออกและพยายามดึงดุลเงินตราต่างประเทศให้เข้ามาให้มากที่สุด

● การทุ่มตลาด (Dumping)

ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม (2548) ได้ให้คำนิยามของการทุ่มตลาดว่าเป็น “การแบ่งแยกราคาระหว่างประเทศ” ตามหลักเศรษฐศาสตร์

การแบ่งแยกราคา (Price Discrimination) หมายถึง การตั้งราคาสินค้าชนิดเดียวกันในราคาที่แตกต่างกัน โดยไม่เกี่ยวกับความแตกต่างของต้นทุน ผู้ขายสามารถตั้งราคาที่แตกต่างกันได้ ต้องมีอำนาจทางการตลาด (Market Power) การแบ่งแยกราคาเป็นกลยุทธ์ที่จะสร้างกำไรสูงสุดให้แก่ผู้ขายหรือผู้ผลิต

การทุ่มตลาดถือเป็นการตั้งราคาที่แตกต่างกันในตลาดระหว่างประเทศ โดยมีราคาส่งออกที่ขายตลาดต่างประเทศต่ำกว่าราคาขายในประเทศของตน เงื่อนไขสำคัญที่ทำให้มีการทุ่มตลาด คือ

1. ผู้ผลิตมีอำนาจทางตลาดหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ตลาดสินค้านั้นไม่ใช่ตลาดแข่งขันสมบูรณ์
2. สามารถแบ่งตลาดเป็นส่วนๆ ได้ โดยที่อุปสงค์ของตลาดในแต่ละส่วนมีความยืดหยุ่นต่อราคาที่แตกต่างกันทำให้สามารถตั้งราคาแตกต่างกันในตลาดแต่ละส่วนได้

สำหรับประเทศผู้ส่งออกสินค้า เนื่องจากผู้ผลิตที่มีอำนาจผูกขาดได้ตั้งราคาขายในประเทศสูงกว่าราคาส่งออกและราคาในกรณีที่เป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ผู้บริโภคต้องซื้อสินค้าในราคาแพง ทำให้สวัสดิการสังคม (Social Welfare) ของประเทศผู้ส่งออกอยู่ในระดับต่ำกว่ากรณีตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ขณะที่ประเทศผู้นำเข้าสินค้า ผู้บริโภคจะสามารถซื้อสินค้าในราคาที่ต่ำ ทำให้ผู้บริโภคมีสวัสดิการที่ดีขึ้น แต่ผู้ผลิตต้องแข่งขันกับการนำเข้าทำให้ประสบความยากลำบาก

เนื่องจากประเทศที่มีการนำเข้าสุทธิในสินค้าที่ถูกทุ่มตลาด ผลประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับจะมากกว่าที่ผู้ผลิตเสียไป สวัสดิการสังคมโดยรวมน่าจะดีขึ้น อย่างไรก็ตามประเทศผู้นำเข้ามีเหตุผลบางประการในการคัดค้านการทุ่มตลาดดังนี้ (Deardorff, 1990 อ้างใน ธรรมวิทย์ เทอดอุดม ธรรม, 2548)

1. ในประเทศผู้นำเข้า เจ้าของกิจการและคนงานในกิจการที่ผลิตสินค้าที่ถูกทุ่มตลาดจะมีกำไรและค่าจ้างลดลง เป็นเหตุให้มีความเดือดร้อน
2. ประเทศผู้นำเข้ามีต้นทุนการปรับตัว (Adjustment Cost) กล่าวคือ เมื่อถูกทุ่มตลาดจะมีการปรับตัวโดยลดการผลิตสินค้าที่ถูกทุ่มตลาด และหันไปผลิตสินค้าอื่นมากขึ้น แรงงานและเครื่องจักรต้องเคลื่อนย้ายไปเพื่อผลิตสินค้าอื่น การเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคการผลิตหนึ่งไปสู่ภาคการผลิตอื่นย่อมมีต้นทุนเกิดขึ้น ถ้าเป็นการทุ่มตลาดแบบชั่วคราว ภายหลังจากการทุ่มตลาดหมดไปอาจต้องเคลื่อนย้ายทรัพยากรกลับมาผลิตสินค้าที่เคยถูกทุ่มตลาดอีก ทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรของประเทศผู้นำเข้า

● การตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping)

ทฤษฎี ทฤษฎี ทฤษฎี ทฤษฎี (2548) ได้อธิบายมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดในมุมมองของนักเศรษฐศาสตร์มีประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. การทุ่มตลาดที่เป็น “การแบ่งแยกราคาระหว่างประเทศ” จะทำให้ประเทศผู้นำเข้ามีสวัสดิการสังคมดีขึ้น จึงไม่สมควรดำเนินการตอบโต้การทุ่มตลาด แต่อย่างไรก็ตาม มีเหตุผลสองประการที่ควรมีการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดดังนี้ (Stiglitz, 1997 อ้างใน ทฤษฎี ทฤษฎี ทฤษฎี, 2548)

ประการที่หนึ่ง กรณีการทุ่มตลาดเพื่อทำลายคู่แข่ง (Predation) ในช่วงที่มีการทุ่มตลาด ประเทศผู้นำเข้าอาจมีสวัสดิการสังคมดีขึ้น แต่เมื่อผู้ทุ่มตลาดสามารถมีอำนาจผูกขาดเนื่องจากสามารถทุ่มตลาดจนคู่แข่งเลิกกิจการไป ผู้ทุ่มตลาดก็จะขึ้นราคาสินค้า ซึ่งจะ ทำให้สวัสดิการสังคมของประเทศผู้นำเข้าลดลง

ประการที่สอง นักเศรษฐศาสตร์กลุ่มทฤษฎีทางการค้าใหม่ (New Trade Theory) เห็นว่า อุตสาหกรรมที่มีต้นทุนเฉลี่ยลดลง เมื่อมีการเรียนรู้แบบพลวัต (Dynamic Learning Effects) หรืออุตสาหกรรมที่ได้เปรียบเมื่อเริ่มต้นผลิตก่อนคู่แข่ง (First Mover Advantages) สมควรจะได้รับคุ้มครอง โดยการกีดกันการนำเข้าสินค้าดังกล่าว และอาจใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดกีดกันทางการค้าเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมเหล่านี้

อย่างไรก็ตาม ในสหรัฐอเมริกากฎหมายตอบโต้การทุ่มตลาดปี ค.ศ. 1916 มีวัตถุประสงค์ที่จะตอบโต้การทุ่มตลาดแบบทำลายคู่แข่ง (Predation) แต่กฎหมายตอบโต้การทุ่มตลาดปี ค.ศ. 1921 ไม่มีข้อกำหนดให้พิสูจน์ว่า มีเจตนาทุ่มตลาดแบบทำลายคู่แข่ง ดังนั้นกฎหมายของสหรัฐอเมริกาจึงไม่ได้มีไว้ตอบโต้การทุ่มตลาดแบบทำลายคู่แข่ง ไม่มีหลักฐานใดๆ ที่แสดงว่ากฎหมายตอบโต้การทุ่มตลาดมีวัตถุประสงค์ตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์ (Stiglitz, 1997 อ้างใน ทฤษฎี ทฤษฎี ทฤษฎี, 2548)

2. มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดเป็นมาตรการที่คุ้มครองกลุ่มผู้ผลิตที่ครอบงำตลาดในประเทศ จากการสำรวจงานวิจัยต่างๆ พบว่า มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดทั้งในสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป แคนาดา และออสเตรเลียไม่เคยเป็นมาตรการป้องกันการผูกขาด ในทางตรงข้าม มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดเป็นเพียงเครื่องมือ สำหรับการคุ้มครองการค้าเสรีที่ไม่เป็นธรรมในประเทศ (Finger and Zlate, 2003 อ้างใน ทฤษฎี ทฤษฎี ทฤษฎี, 2548)

ขณะที่การวิเคราะห์อำนาจการตลาด (Market Power) ของบริษัทในสหรัฐอเมริกา พบว่า บริษัทที่ได้รับการคุ้มครองจาก มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดจะมีอำนาจทางการตลาดมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม บริษัทที่ถูกปฏิเสธคำขอให้ตอบโต้การทุ่มตลาดก็จะมีอำนาจทางการตลาดลดลง (Nieberding, 1999 อ้างใน ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม, 2548)

3. มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดเป็นเพียงมาตรการกีดกันทางการค้า นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่เห็นว่า มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดเป็นเพียงเครื่องมือสำหรับการกีดกันทางการค้า และ เครื่องมือที่บริษัทผู้ร้องเรียนนำมาใช้เพื่อให้ตนเองมีความสามารถในการแข่งขันเหนือบริษัทคู่แข่ง (Blonigen and Prusa, 2001 อ้างใน ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม, 2548))

4. ผลกระทบของมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดต่อสวัสดิการสังคมและเศรษฐกิจ มีงานวิจัยทางเศรษฐศาสตร์จำนวนมาก ที่ศึกษาผลกระทบของมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดใน สหรัฐอเมริกา โดยนักเศรษฐศาสตร์พบว่า การตอบโต้การทุ่มตลาด มีผลกระทบดังนี้

- 4.1 สวัสดิการโดยรวมของประเทศลดลง
- 4.2 บริษัทที่ยื่นคำร้องขอให้มีการตอบโต้การทุ่มตลาดมีผลตอบแทนต่อหุ้นสูงกว่าปกติ
- 4.3 อุตสาหกรรมภายในได้รับความเสียหายจากการทุ่มตลาดค่อนข้างน้อย
- 4.4 มีการนำเข้าสินค้าชนิดนั้นลดลงและมีการผลิตในประเทศมากขึ้น ขณะเดียวกันมีการ นำเข้าจากแหล่งที่ไม่ถูกตอบโต้การทุ่มตลาดเพิ่มขึ้น
- 4.5 ราคาสินค้าที่ถูกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดสูงขึ้น มากกว่า อัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาด
- 4.6 ทำให้มีการลงทุนโดยตรงเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด

● **กรณีพิพาท: การตอบโต้การทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกาต่อผลิตภัณฑ์กุ้งแช่แข็งไทย**

สมคิด พุทธศรี (2551) ได้เขียนบทความในเอกสารข่าวจับกระแสนโยบายการค้าโลกของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เรื่องกรณีพิพาทเกี่ยวกับมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด ของสหรัฐอเมริกาต่อผลิตภัณฑ์กุ้งไทย มีรายละเอียดดังนี้

ปัญหาข้อพิพาทระหว่างสหรัฐอเมริกาและไทย เริ่มจากการที่สหภาพยุโรปกีดกันกุ้งนำเข้า จากประเทศต่างๆในเอเชีย ที่ใช้ยาปฏิชีวนะที่มีสาร Chloramphenicol และสารดังกล่าวหลงเหลืออยู่ในตัวกุ้ง เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมกุ้ง เมื่อกุ้งที่ไม่สามารถส่งเข้าไปยังยุโรป ได้ถูกส่งไปสหรัฐอเมริกาแทน เพราะสหรัฐอเมริกาไม่ได้กำหนดระดับขั้นต่ำของสารตกค้างที่เป็น อันตรายเอาไว้ ปริมาณกุ้งจึงล้นตลาดในสหรัฐอเมริกาและราคากุ้งตกต่ำลงอย่างมาก ทำให้กลุ่ม ผู้ผลิตกุ้งในรัฐทางใต้ของสหรัฐอเมริกาจึงรวมตัวกันภายใต้ชื่อ “กลุ่มพันธมิตรกุ้งภาคใต้ (Southern

Shrimp Alliance: SSA)” เพื่อกดดันให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้สวนและฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากประเทศผู้ส่งออกกุ้ง โดยมีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย กลายเป็นข้อพิพาทเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ดังนี้

- วันที่ 22 มกราคม 2547 กระทรวงพาณิชย์และคณะกรรมการการค้าแห่งสหรัฐอเมริกาประกาศรับฟ้องและเปิดการไต่สวน ข้อหาการทุ่มตลาดสินค้ากุ้งจากทั้ง 6 ประเทศ การไต่สวนได้ข้อสรุปว่า มีการขายกุ้งแช่แข็งและกุ้งบรรจุกระป๋องต่ำกว่าราคาต้นทุนที่แท้จริง โดยกุ้งนำเข้าจากไทยมีส่วนเหลืออมการทุ่มตลาดอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 5.56 ถึง 10.52
- ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2547 กระทรวงพาณิชย์สหรัฐอเมริกาเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti Dumping Duty) ตามส่วนเหลืออมการทุ่มตลาดจากผู้ส่งออกไทยและประเทศอื่นๆอีก 5 ประเทศ พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้นำเข้าที่ถูกเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดต้องวางพันธบัตรเงินสดต่อเนื่อง (Continuous Bond: C-Bond) ในอัตราร้อยละ 100 ของมูลค่าการนำเข้าตลอดทั้งปีคุณด้วยอัตราอากรทุ่มตลาด ทุกครั้งที่มีการส่งสินค้าเข้าสหรัฐอเมริกา เพื่อแก้ไขปัญหาการจับอากรตอบโต้การทุ่มตลาดย้อนหลังของศาลากรสหรัฐอเมริกา ทว่าในความเป็นจริงผู้ส่งออกกลับต้องเป็นผู้แบกรับภาระการวางพันธบัตรเงินสดต่อเนื่องแทน เพราะผู้นำเข้าสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่ไม่สามารถแบกรับภาระดังกล่าวได้
- วันที่ 16 มีนาคม 2549 ไทยตอบโต้สหรัฐอเมริกาด้วยการยื่นฟ้องต่อองค์การการค้าโลก โดยอ้างว่า พฤติกรรมของสหรัฐอเมริกาในการใช้มาตรการ Zeroing เพื่อคำนวณส่วนเหลืออมการทุ่มตลาดกับกุ้งไทยขัดต่อกฎข้อที่ 4.2.2 ของความตกลงว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาด และการกำหนดให้ผู้นำเข้าที่ถูกเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดต้องวางพันธบัตรเงินสดต่อเนื่อง (Continuous Bond: C-Bond) นั้น ไม่สอดคล้องกับกฎข้อที่ 18.1 ของความตกลงดังกล่าว ทั้งนี้ยังผลไปสู่การขัดต่อกฎข้อ VI วรรค 2 และ 3 ของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า GATT 1994
- วันที่ 24 เมษายน 2549 ไทยยื่นคำร้องขอหารือกับสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตาม การหารือล้มเหลว เมื่อสหรัฐอเมริกา ยืนยันที่จะคงไว้ซึ่งข้อกำหนดให้วางพันธบัตรเงินสดต่อเนื่อง
- วันที่ 15 กันยายน 2549 ไทยตัดสินใจยื่นคำร้องให้องค์กรระงับข้อพิพาทภายใต้ WTO (Dispute Settlement Body: DS) ตั้งคณะกรรมการพิจารณาคดี (Panel) และ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2550 DS มีมติให้ตั้งคณะกรรมการ โดยคณะมนตรีทั่วไปเห็นชอบในการตั้งคณะกรรมการดังกล่าวในวันที่ 26 มกราคม 2550

- ปลายเดือนเมษายน 2551 การพิจารณาความของคณะกรรมการพิจารณาข้อพิพาท (Panel) ได้ข้อสรุปว่า สหรัฐอเมริกาทำผิดจริง แต่สหรัฐอเมริกากลับไม่ยอมรับผลการตัดสิน และยื่นอุทธรณ์
- วันที่ 1 สิงหาคม 2551 คณะพิจารณาคำขออุทธรณ์ มีมติยืนยันตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาคดี และองค์การระงับข้อพิพาทประกาศรับรองมติของคณะอุทธรณ์ เป็นอันสิ้นสุดกระบวนการระงับข้อพิพาทของ WTO

● สถานการณ์ปัจจุบันของการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2554) ได้รายงานข่าวในวันที่ 17 มีนาคม 2554 ที่ผ่านมามีคณะกรรมการการค้าระหว่างประเทศ (ITC) ของสหรัฐฯ ทำการประกาศยืดระยะเวลาการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด (ภาษีเอดี) ต่อไปอีก 5 ปี สำหรับการนำเข้ากุ้งจากไทย บราซิล จีน อินเดีย และเวียดนาม เพื่อปกป้องผู้เพาะเลี้ยงกุ้งในสหรัฐฯ ที่อาจเผชิญความไม่เป็นธรรมจากการขยายตลาดกุ้งแช่แข็งในราคาที่ต่ำของประเทศผู้ส่งออกเหล่านี้

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2554) ได้กล่าวว่า ไทยยังคงขยายการส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้งไปยังตลาดสหรัฐฯ ได้อย่างต่อเนื่อง ขณะที่การเก็บภาษีเอดีไม่ได้เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับการส่งออก เนื่องจากอัตราภาษีเอดีของไทยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับคู่แข่ง โดยมีผลสืบเนื่องมาจากการที่ไทยและอินเดียชนะคดีในการฟ้องร้องประเทศสหรัฐฯ ว่ากำหนดอัตราภาษีเอดีไม่เป็นธรรม ส่งผลให้สหรัฐฯ ต้องทำการเปลี่ยนวิธีการคำนวณใหม่ ประกอบกับประเทศผู้ผลิตกุ้งรายสำคัญของโลก ทั้งจีน อินเดีย และเวียดนาม เผชิญปัญหาโรคระบาด ทำให้สหรัฐฯ ต้องหันมาเพิ่มการนำเข้าผลิตภัณฑ์กุ้งจากไทย ปี 2553 ประเทศสหรัฐอเมริกานำเข้าผลิตภัณฑ์กุ้ง 1,240 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยกุ้งกว่า 1 ใน 3 มีการนำเข้าจากประเทศไทย

จากการศึกษาทฤษฎีทางการค้าระหว่างประเทศ ทำให้เข้าใจถึงสาเหตุของการทำการค้าระหว่างประเทศ ที่เกิดจากความแตกต่างของต้นทุน ทรัพยากรและความชำนาญในการผลิตสินค้าและบริการ ทำให้แต่ละประเทศเลือกผลิตสินค้าที่ตนเองถนัดและมีความชำนาญเพื่อทำการส่งออก ขณะเดียวกันก็นำเข้าสินค้าที่มีต้นทุนต่ำและไม่สามารถทำการผลิตเองได้ แต่เนื่องจากความสามารถของแต่ละประเทศไม่เท่ากัน ย่อมทำให้เกิดความเสียเปรียบทางการค้าได้ ประเทศใดมีความเสียเปรียบในการค้าระหว่างประเทศ ภาครัฐของประเทศนั้นก็ต้องเข้ามาดำเนินการปกป้อง โดยการออกนโยบายคุ้มกันการค้า เช่นเดียวกับที่สหรัฐฯ ออกมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด เพื่อต้องการรักษาผลประโยชน์ของผู้ผลิตในประเทศตน จะเห็นได้ว่าทุกประเทศต่าง

ก็ให้ความสำคัญต่อการทำการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากมีบทบาทในการสร้างงานและรายได้ให้กับประเทศ ผู้วิจัยจึงเลือกทำการศึกษาทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการสนับสนุน การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานของรายงานวิจัยในครั้งนี้

2.3 ทฤษฎีการจัดการการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Management)

● ความสำคัญของการเงินระหว่างประเทศ

ลัทธิ วารลิตป์ซัย (ม.ป.ป.) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการเงินระหว่างประเทศไว้ดังนี้ การเติบโตของธุรกิจระหว่างประเทศทำให้การเงินระหว่างประเทศ (International Financial) มีความสำคัญมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักการเงินส่วนใหญ่จะมีความคุ้นเคยกับการบริหารการเงิน ซึ่งการบริหารการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Management) จะมีความแตกต่างในประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องคำนึงถึงดังนี้

1. ความเสี่ยงเนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Risk) การบริหารการเงินระหว่างประเทศจะต้องให้ความสำคัญกับความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งจะมีผลกระทบต่อกำไรและการดำเนินงานโดยรวมของบริษัท ตัวอย่างเช่น การบริหารการเงินที่ผิดพลาดของบริษัท ไทยโพลีน (TPI) เกิดปัญหาทางการเงินจนทำให้บริษัทล้มละลาย เนื่องจากมีการกู้ยืมเงินเป็นจำนวนมากเป็นสกุลต่างประเทศในช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และไม่มีการบริหารความเสี่ยงเนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสม ซึ่งเมื่อประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบลอยตัว ค่าเงินบาทลดลงมาก ทำให้บริษัทไทยโพลีนประสบปัญหาหนี้สินเป็นเงินสกุลต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเป็นอย่างมากกับสถานะการเงินของบริษัท

2. ความเสี่ยงทางการเมือง การบริหารการเงินระหว่างประเทศต้องคำนึงกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ในการเคลื่อนย้ายสินค้าและเงินทุนกลับไปยังประเทศแม่ เช่น ประเทศจีนมีกฎข้อบังคับเป็นจำนวนมากเกี่ยวกับการโอนเงินข้ามประเทศ ซึ่งนักบริหารการเงินจะต้องให้ความสำคัญและศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างถูกต้อง นอกจากนี้แล้วนักบริหารจะต้องคำนึงถึงการปรับเปลี่ยนนโยบายของรัฐบาลท้องถิ่น หรือการคอร์รัปชัน ที่มีผลกระทบต่อรายได้ของธุรกิจข้ามชาติ

3. การกระจายความเสี่ยงโดยใช้ตลาดเงินระหว่างประเทศ นักบริหารการเงินระหว่างประเทศสามารถกระจายโอกาสของบริษัทในการระดมทุนหรือการกระจายการลงทุนในต่างประเทศได้ เช่น บริษัทที่ถือออกพันธบัตรเพื่อระดมทุนในตลาดเงินระหว่างประเทศ

- **ตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Market)**

เกษร หอมขจร (2550) ได้อธิบายว่า เงินตราต่างประเทศเปรียบเสมือนสินค้าชนิดหนึ่ง ในการซื้อและขายสินค้าก็ต้องมีสถานที่สำหรับให้ผู้ซื้อและผู้ขายพบกันเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้า ซึ่งเราเรียกว่าตลาด สำหรับเงินตราต่างประเทศก็เช่นกันจะต้องมีตลาดสำหรับการแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลหนึ่งเป็นเงินตราอีกสกุลหนึ่ง สามารถอธิบายความหมายและหน้าที่ของตลาดเงินตราต่างประเทศได้ดังนี้

ความหมายของตลาดเงินตราต่างประเทศ

ตลาดเงินตราต่างประเทศ คือ สถานที่ต่าง ๆ ที่มีการซื้อและขายเงินตราต่างประเทศทั่วโลก เงินตราที่ซื้อและขายประกอบด้วยเงินสกุลหลัก เช่น ดอลลาร์สหรัฐฯ ปอนด์ มาร์ก และเยน เป็นต้น ผู้ที่ทำหน้าที่ซื้อและขายเงินตราต่างประเทศ ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ และเอกชนอื่น ๆ ที่ทำธุรกิจซื้อและขายเงินตราต่างประเทศตามสถานที่ต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ สนามบิน โรงแรม บริษัท ท่องเที่ยว เป็นต้น ตลาดเงินตราต่างประเทศเป็นตลาดที่ไม่มีขอบเขต และไม่ได้เป็นตลาดในประเทศใดประเทศหนึ่งเฉพาะ แต่จะรวมศูนย์กลางการเงินของโลกทั้งหมดไว้โดยผ่านการติดต่อทางโทรศัพท์ Telex และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ฉะนั้นตลาดเงินตราต่างประเทศเป็นตลาดระหว่างประเทศ (International Market) ที่ค้าขายเงินตราสกุลต่าง ๆ เช่น ตลาดเงินปอนด์เป็นตลาดที่คลุมถึงการซื้อและขายเงินปอนด์ในทุกประเทศ เช่น ในนิวยอร์ก ชุริก ฮองกง สิงคโปร์ โตเกียว และอื่น ๆ เมื่อมีการซื้อและขายเงินตราจะมีการส่งมอบเงินทันที หรือภายในระยะเวลา 1-2 วัน อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้คืออัตราทันที (Spot Rate) ซึ่งจะมีการประกาศค่าอัตราแลกเปลี่ยนทั้งทางตรง (เงินตราภายในประเทศเทียบกับเงินตราต่างประเทศ 1 หน่วย) และทางอ้อม (เงินตราต่างประเทศเทียบกับเงินตราภายในประเทศ 1 หน่วย)

ตลาดเงินตราต่างประเทศจะเปิดอยู่ตลอดเวลาเนื่องจากลักษณะตลาดเป็นตลาดระหว่างประเทศ เช่น หลังจากตลาดที่นิวยอร์กปิดเวลาบ่าย 3 โมงเย็น การค้าเงินตราก็ยังคงดำเนินต่อไปที่ซานฟรานซิสโก หลังจากตลาดซานฟรานซิสโกปิด การค้าจะเคลื่อนไปอยู่ที่โตเกียว และต่อ ๆ ไปที่ ฮองกง สิงคโปร์ ชุริก และลอนดอน แล้วกลับไปนิวยอร์กใหม่อีก

หน้าที่ของตลาดเงินตราต่างประเทศ

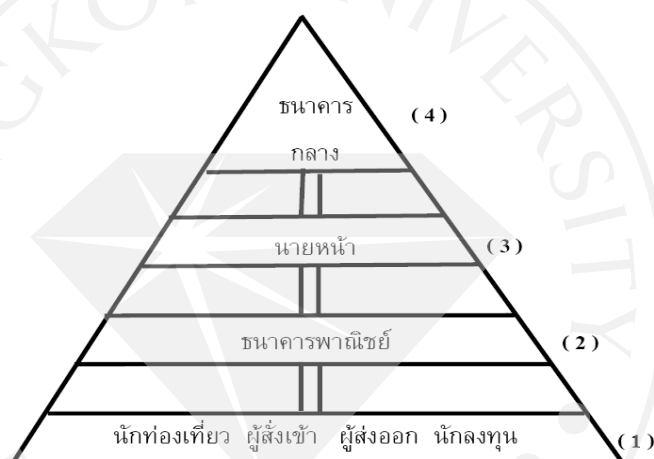
ตลาดเงินตราต่างประเทศ ทำหน้าที่สำคัญ ๆ 2 ประการคือ

1 โอนอำนาจซื้อ (Transfer Purchasing Power) เป็นหน้าที่สำคัญของตลาดเงินตราต่างประเทศ ที่จะทำการแลกเปลี่ยนเงินตราของประเทศหนึ่งเป็นเงินตราของอีกประเทศหนึ่ง หรือ

โอนอำนาจซื้อจากประเทศหนึ่งไปอีกประเทศหนึ่ง เครื่องมือที่ใช้ในการโอนอำนาจซื้อ คือ โทรศัพท โทรเลข ด้ร๊าฟ (คล้ายกับเช็คเงินสด) เป็นต้น

ผู้ที่เกี่ยวข้องในตลาดเงินตราต่างประเทศมีอยู่ 4 ประเภท คือ กลุ่มแรกเป็นนักท่องเทียะ ผู้ส่งสินค้าเข้า ผู้ส่งสินค้าออก นักลงทุนเป็นต้น กลุ่มนี้เป็นผู้ใช้และเสนอขายเงินตราต่างประเทศทันที กลุ่มที่สองคือธนาคารพาณิชย์ ทำหน้าที่เป็น Clearing House ระหว่างผู้ใช้และผู้มีเงินตราต่างประเทศ กลุ่มที่สามคือนายหน้า และกลุ่มสุดท้ายคือธนาคารกลางของประเทศ เพื่อให้เข้าใจการจัดองค์กร (Organization) ในตลาดเงินตราต่างประเทศ สามารถสรุปเป็นรูปภาพดัง ภาพที่ 2.1 ดังนี้

ภาพที่ 2.1: แสดงการจัดองค์กรในตลาดเงินตราต่างประเทศ

ที่มา: เกษร หอมขจร. (2550). *ทฤษฎีการเงินระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อุปสงค์ของเงินตราต่างประเทศเกิดขึ้นเมื่อนักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปต่างประเทศ ก็มีความจำเป็นต้องการแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลภายในประเทศเป็นเงินตราของประเทศที่ต้องการไป รวมถึงนักธุรกิจภายในประเทศที่ต้องการซื้อสินค้าจากต่างประเทศ ในทางตรงข้ามอุปทานของเงินตราต่างประเทศเกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยวต่างชาติมาใช้จ่ายภายในประเทศ รายรับจากการส่งออกเงินทุนจากต่างประเทศ เป็นต้น

ธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่เป็นสำนักงานหักบัญชี Clearing House สำหรับผู้พำนักอาศัยในประเทศที่ต้องการเงินตราต่างประเทศ และผู้เสนอขายเงินตราต่างประเทศ ตัวอย่างเช่น ถ้าตลาดเงินตราต่างประเทศไม่ทำหน้าที่นี้ ผู้ส่งสินค้าเข้าที่ต้องการเงินดอลลาร์สหรัฐก็ต้องหาผู้ส่งออกที่มี

เงินดอลลาร์สหรัฐฯจะขาย ทำให้เสียเวลาและไม่มีประสิทธิภาพ ในที่สุดจะทำให้การค้ากลับไปอยู่ระบบการแลกของต่อของ (Barter) สำหรับธนาคารพาณิชย์ภายในประเทศที่มีเงินตราต่างประเทศมากเกินไป ก็จะขายเงินตราต่างประเทศส่วนเกินนี้ให้กับธนาคารพาณิชย์ที่ขาดเงินตราต่างประเทศนั้น โดยผ่านนายหน้า และนายหน้าจะได้ค่าธรรมเนียม ทำให้การแลกเปลี่ยนเงินตราโดยผ่านนายหน้าแพงกว่าธนาคารพาณิชย์ค้ากันโดยตรง

ในที่สุดเมื่อรวมความต้องการเงินตราต่างประเทศ และปริมาณเงินตราต่างประเทศทั้งหมดที่มีอยู่จากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแล้ว ปรากฏว่าความต้องการมากกว่าปริมาณเงินตราต่างประเทศที่มีอยู่ ธนาคารพาณิชย์ก็จะกู้ยืมจากธนาคารกลาง ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ให้กู้แห่งสุดท้าย (Last Resort) โดยธนาคารกลางเอาเงินมาจากทุนสำรองระหว่างประเทศ แต่ถ้าปริมาณเงินตราต่างประเทศที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับมากกว่าความต้องการเงินตราต่างประเทศ ธนาคารพาณิชย์ก็จะไปแลกเปลี่ยนเงินตราภายในประเทศกับธนาคารกลางทำให้ทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น

2. ให้สินเชื่อ (Credits) เป็นหน้าที่สำหรับการรับรองการจ่ายค่าสินค้าในระหว่างที่สินค้ากำลังเดินทางจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค โดยทั่วไปผู้ส่งออกจะให้ระยะเวลาในการจ่ายค่าสินค้าแก่ผู้สั่งซื้อ 90 วัน แต่ถ้าผู้ส่งออกต้องการได้รับค่าสินค้าทันที ก็สามารถนำสัญญาที่ผูกมัดให้ผู้สั่งซื้อจ่ายค่าสินค้าไปขึ้นเงินที่แผนกต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ในประเทศ ธนาคารพาณิชย์ก็จะจ่ายเงินให้กับผู้ส่งออกโดยหักส่วนลดไว้ และธนาคารพาณิชย์จะไปเรียกเก็บเงินจากผู้สั่งซื้อเมื่อถึงกำหนดตามสัญญาและผู้สั่งซื้อสินค้าเข้าอาจต้องการสินเชื่อในระหว่างที่ยังขายสินค้าให้ผู้บริโภคไม่ได้

● อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Rate)

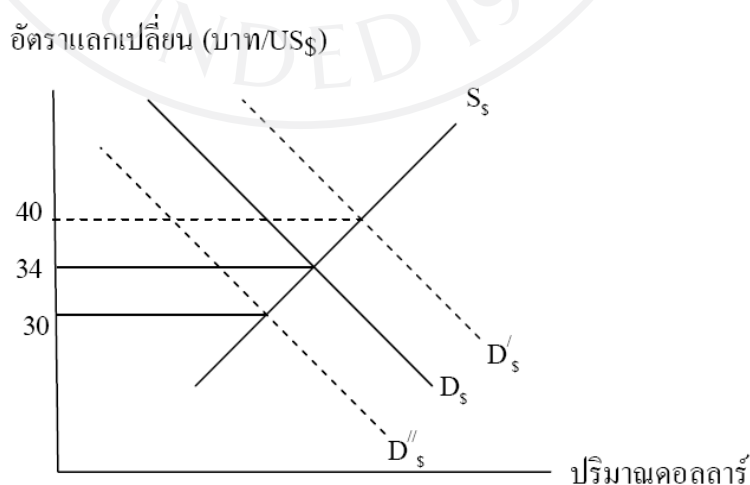
เกษร หอมขจร (2550) ได้อธิบายความหมายของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดังนี้ เงินตราของประเทศอื่น ๆ ที่อยู่ในครอบครองของเอกชนและรัฐบาลของประเทศใดประเทศหนึ่ง มีชื่อเรียกว่า เงินตราต่างประเทศหรือปริวรรตต่างประเทศ (Foreign Exchange) และเงินตราต่างประเทศเหล่านั้น แต่ละหน่วยมีอำนาจซื้อไม่เท่ากัน เช่น เงินตราต่างประเทศของประเทศไทย ได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐฯ ปอนด์ มาร์ก ฟรังก์ เยน และยูโร เป็นต้น ฉะนั้นจึงต้องมีการเปรียบเทียบอำนาจซื้อของเงินตราต่างประเทศกับเงินตราภายในประเทศ การเปรียบเทียบอำนาจซื้อของเงินตรา 2 สกุล เรียกว่า อัตราแลกเปลี่ยน โดยทั่วไปการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน มี 2 วิธี

วิธีแรกเรียกว่าการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนทางตรง หรือกำหนดแบบ American Style เป็นการกำหนดจำนวนเงินสกุลภายในประเทศเทียบเท่ากับเงินตราต่างประเทศหนึ่งหน่วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง อัตราแลกเปลี่ยน คือ ราคาของเงินตราต่างประเทศหนึ่งหน่วย เมื่อคิดเป็นเงินตราภายในประเทศ ตัวอย่างเช่น 34 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ

วิธีที่สองเรียกว่าการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนทางอ้อม หรือกำหนดแบบ European Style เป็นการกำหนดจำนวนเงินสกุลต่างประเทศเทียบค่ากับเงินตราภายในประเทศหนึ่งหน่วย ตัวอย่างเช่น 0.029 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อ 1 บาท แต่ตามปกติการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนใช้การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนทางตรง

กล่าวโดยสรุปอัตราแลกเปลี่ยน คือราคาของสินค้าชนิดหนึ่ง สินค้าชนิดนั้นคือเงินตราต่างประเทศเราทราบแล้วว่าราคาของสินค้าข้อมขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของสินค้าชนิดนั้นเมื่ออุปสงค์เท่ากับอุปทานราคาสินค้าก็ได้ดุลยภาพ ในทำนองเดียวกัน อัตราแลกเปลี่ยนที่ทำให้อุปสงค์เท่ากับอุปทานของเงินตราต่างประเทศ เราเรียกว่า อัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพ (Equilibrium Exchange Rate) ซึ่งจะทำการชำระเงินสมดุลด้วย ตามรูปภาพที่ 2.2 อัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพคือ 34 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้นเป็น 40 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เราเรียกว่าเงินบาทเสื่อมค่า (Depreciation) และถ้าอัตราแลกเปลี่ยนลดลงเป็น 30 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เราเรียกว่าเงินบาทแข็งค่า (Appreciation) กรณีดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นกับอัตราแลกเปลี่ยนเสรี (Flexible Exchange Rate) แต่ถ้าเป็นกรณีของอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ (Fixed Exchange Rate) การประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนของทางการให้สูงขึ้น เป็น 40 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เราเรียกว่าการลดค่าของเงิน (Devaluation) และการประกาศอัตราแลกเปลี่ยนต่ำลง เราเรียกว่าการเพิ่มค่าของเงิน (Revaluation)

ภาพที่ 2.2: แสดงอัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพ

ที่มา: เกษร หอมขจร. (2550). *ทฤษฎีการเงินระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นอกจากนี้ มาลี คันธรัถย์ (2543) ยังได้อธิบายถึงการปรับค่าของเงินซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่ภาครัฐนำมาใช้ในการปรับดุลการชำระเงินให้เข้าสู่ดุลยภาพ โดยกล่าวว่า ประเทศต่างๆมีวัตถุประสงค์ในทางเศรษฐกิจที่จะรักษาเสถียรภาพของรายได้ประชาชาติ การใช้แรงงานและระดับราคา เพราะฉะนั้นประเทศเหล่านั้นจึงไม่ประสงค์จะให้มีการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ หรือระดับราคาในการปรับดุลการชำระเงินที่ขาดดุลยภาพ แต่เลือกที่จะทำการปรับดุลการชำระเงินให้เข้าสู่ดุลยภาพด้วยวิธีการดังนี้

(1) ใช้วิธีการเพิ่มค่าของเงิน (Revaluation) หรือการลดค่าของเงิน (Devaluation) หรือการปล่อยให้ค่าของเงินขึ้นลงตามอุปสงค์และอุปทานในตลาด วิธีการเหล่านี้ก็จะไม่กระทบกระเทือนต่อระดับราคาภายในประเทศ และจะปรับตัวเองให้เข้ากับภาวะการแข่งขันในตลาดระหว่างประเทศได้อีกด้วย

ผลของการเพิ่มค่าของเงิน (Revaluation)

- สินค้าที่ทำการส่งออกจะมีราคาแพงกว่าประเทศอื่นๆที่ไม่ได้เพิ่มค่าของเงิน ทำให้มีการส่งออกน้อยลง
- การผลิตลดลง เพราะสินค้าที่ผลิตแข่งขันกับประเทศอื่นไม่ได้ จากเหตุผลในข้อแรก
- การสั่งเข้าสินค้าเพิ่มขึ้น เพราะสินค้าประเทศอื่นถูกกว่า
- คนจะฝากเงินมากขึ้น เพราะค่าของเงินสูง ดอกเบี้ยก็จะสูงตาม

ผลของการลดค่าของเงิน (Devaluation)

การลดค่าของเงินจะมีผลเป็นไปในทางตรงข้ามกับการเพิ่มค่าของเงิน เช่น สินค้าที่ทำการส่งออกจะมีราคาถูกกว่าประเทศที่ไม่ได้ทำการลดค่าของเงิน ทำให้มีการส่งออกได้มากขึ้นการผลิตก็จะเพิ่มขึ้นตามมา เป็นต้น

(2) ใช้วิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Exchange Control) หรือการควบคุมการค้า (Trade Control) หรือการเปลี่ยนแปลงภาษีศุลกากรซึ่งจะมีผลเช่นเดียวกันกับการปรับค่าของเงิน

จินตนา พรพิไลพรรณ และ บุญธรรม ราชรัถย์ (2548) ได้อธิบายเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศว่าเป็น อัตราเงินตราประเทศหนึ่ง ซึ่งวัดด้วยเงินตราของอีกประเทศหนึ่ง เกิดขึ้นเพราะการค้าระหว่างประเทศจะต้องใช้เงินตราสกุลหลัก (Key Currencies) เป็นสื่อกลางในการซื้อขายแลกเปลี่ยน ดังนั้นอัตราแลกเปลี่ยนจึงเป็นเสมือนราคาสินค้าชนิดหนึ่งที่กำหนดขึ้นด้วยเงินตราของอีกประเทศหนึ่ง โดยการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน นอกจากอุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่เป็นสาเหตุสำคัญ ดังนี้

1. อุปสงค์ในสินค้าจากต่างประเทศ ถ้ามีความต้องการสั่งเข้ามามากก็ต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศออกไป ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราในประเทศต่ำลงเมื่อเทียบกับเงินตราต่างประเทศ
2. เมื่อมีรายได้ประชาชาติสูงขึ้น มีความต้องการสั่งสินค้าเข้ามา มาก ก็ต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศออกไป เหตุการณ์ก็จะ เป็นลักษณะเดียวกันกับข้อ 1
3. เมื่อต้นทุนผลผลิตสูงขึ้น จนไม่สามารถขนส่งไปขายแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ ก็จะได้รับเงินตราต่างประเทศน้อยลง อัตราแลกเปลี่ยนก็จะเปลี่ยนแปลงไป
4. เมื่อมีเหตุการณ์ทำให้นักธุรกิจส่งเงินออกนอกประเทศ ก็จะทำให้อัตราแลกเปลี่ยนตกต่ำลง แต่ถ้ามีชาวต่างประเทศส่งเงินเข้ามาลงทุนในประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนก็จะเปลี่ยนแปลงไป เป็นเหตุทำให้อัตราเงินตราในประเทศสูงขึ้นเมื่อเทียบกับเงินตราต่างประเทศ

จากการศึกษาทฤษฎีการจัดการการเงินระหว่างประเทศ ในด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ทำให้เข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักประการหนึ่งสำหรับการค้าระหว่างประเทศ เพราะแม้จะทำการผลิตและส่งออกสินค้าออกไปจำหน่ายเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดได้ แต่หากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงไป เช่น อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราลดลงจาก 32 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ เหลือเพียง 30 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ จะแสดงให้เห็นถึงการแข็งค่าขึ้น (Appreciation) ของเงินบาท ผู้ส่งออกย่อมได้รับผลกระทบจากรายได้ที่ลดลง หากค่าเงินบาทมีการแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่องก็จะยิ่งทำให้ผู้ส่งออกเสี่ยงต่อการขาดทุนจากการปริวรรตเงินตราต่างประเทศได้ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาทฤษฎีดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานของรายงานวิจัยในครั้งนี้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Research)

อัจฉรา ชาบวง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยไปประเทศสาธารณรัฐเกาหลี” เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิต การส่งออก และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยไปประเทศสาธารณรัฐเกาหลี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Model) ผลของการวิจัยที่สำคัญ พบว่า ราคาส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งจากไทย ราคาส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งจากจีน และรายได้ประชาชาติของสาธารณรัฐเกาหลี เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งสด

แช่เย็นแช่แข็งของไทย นอกจากนี้มาตรการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยด้านสุขอนามัยของ สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเป็นมาตรการที่ทำให้การส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยมีความยุ่งยาก มากขึ้น ก็ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญด้วยเช่นกัน ที่ผู้ส่งออกต้องสอบถามจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อ ปฏิบัติตามระเบียบมาตรฐานการส่งออก

ณรงค์ราษฎร์ สหัสกุล (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ การวิเคราะห์ผลกระทบจากความผันผวน ของค่าเงินบาทที่มีต่อการส่งออกกุ้งแช่แข็งของประเทศไทย : 2540-2546 ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ผลกระทบจากความผันผวนของค่าเงินบาทในช่วงเวลาปี 2540 ถึงปี 2546 ที่มีผลต่อการ ส่งออกกุ้งแช่แข็งของประเทศไทย โดยใช้วิธีการประมาณค่าสมการถดถอยอย่างง่าย (Ordinary Least Square : OLS) ประกอบกับการทดสอบด้วยเครื่องมือทางเศรษฐมิติ อย่าง Cointegration ผล จากการประมาณค่าทางสถิติ พบว่า การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างบาทกับดอลลาร์ สหรัฐฯ มีอิทธิพลในการอธิบายปริมาณการส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทย แต่ในด้านความเสี่ยงของ อัตราแลกเปลี่ยน ไม่มีผลต่อปริมาณการส่งออกและมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็ง เพราะช่วงเวลาที่ ทำการศึกษาเป็นช่วงที่ประเทศไทยนำระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวมาใช้จนถึงปัจจุบัน ทำให้ ความเสี่ยงเพิ่มขึ้นจากกลไกตลาด แต่ผู้ส่งออกก็ลดความเสี่ยงด้วยวิธีการทำสัญญาแลกเปลี่ยน เงินตราล่วงหน้า (Forward Contract) กับธนาคารพาณิชย์ และในกรณีที่ผู้ส่งออกมีการนำเข้าสินค้า ด้วย ก็จะใช้วิธี Matching ของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ได้จากการส่งออกสินค้า กับ ส่วนที่ต้องจ่ายออกสำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามา ทำให้บทบาทความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผล ต่อการส่งออกกุ้งแช่แข็งไม่ค่อยมี

พัชรณัฐ เนียมสังข์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยกำหนดอุปสงค์การนำเข้ากุ้งสดแช่ แข็งไทยของประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การนำเข้ากุ้ง สดแช่แข็งไทยของประเทศไทย โดยศึกษาแบบจำลองเศรษฐมิติ ในการกำหนดความต้องการ นำเข้ากุ้งสดแช่แข็งไทย ด้วยวิธี Ordinary Least Square : OLS ผลของการวิจัยที่สำคัญ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง ปริมาณความต้องการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งไทยของประเทศไทย กับมูลค่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศญี่ปุ่นและปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งไทยของประเทศไทย ในปีที่แล้ว มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ด้านราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไทยไป ประเทศไทยมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งไทยของประเทศไทย เมื่อเทียบกับการเปลี่ยนแปลงของอัตรา แลกเปลี่ยน พบว่ามีความอ่อนไหวที่ค่อนข้างสูงต่อการเปลี่ยนแปลง

จักรพล ลิ้มตระกูล (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “มาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯกับความสามารถในการแข่งขันของไทยในมุมมองผู้ส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทย” เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขและป้องกันมาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐฯ โดยใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นผู้ส่งออกกุ้งแช่แข็งไปสหรัฐฯ รายใหญ่ จำนวน 25 ราย จากทั้งหมด 33 ราย ด้วยการทดสอบสถิติ Chi-square ผลการวิจัย ที่สำคัญ พบว่า มาตรการปกป้องจะมีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกอย่างมาก ขณะที่ มาตรการสุขอนามัยจะมีผลต่อความได้เปรียบด้านปริมาณปานกลาง ส่วนมาตรการทางภาษี มาตรฐานสินค้าและการกำหนดโควตานำเข้าจะมีผลต่อความได้เปรียบด้านราคาส่งออกปานกลาง นอกจากนี้ การปรับปรุงคุณภาพสินค้า การลดต้นทุน เพิ่มช่องทางการจำหน่าย ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทย แต่ในด้านการลดราคาและการให้สินเชื่อกลับไม่มีผลต่อการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน การขาดความช่วยเหลือจากภาครัฐ ขณะที่คู่แข่งต่างประเทศได้รับการอุดหนุนจากภาครัฐก็ทำให้ผู้ส่งออกไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันและอาจไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ทั้งนี้ผู้ส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทยส่วนใหญ่มีความสามารถในการตอบสนองต่อปัจจัยที่เป็นโอกาสและอุปสรรค ซึ่งเป็นตัวแปรที่แสดงถึงความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับสถานการณ์ต่างๆ อยู่ในระดับพอใช้

จัญชัย ก่อศรีพิทักษ์กุล (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทยไปตลาดญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา” เพื่อศึกษาปัจจัยการผลิต การตลาดและการส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทย รวมทั้งปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทยในตลาดประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอย (Multiple Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปร ผลของการศึกษาวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านราคาส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทยปรับด้วยราคาของประเทศคู่แข่งทางการค้า และด้านรายได้ประชาชาติของทั้งประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ต่างก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการส่งออกกุ้งแช่แข็งของประเทศไทย โดยค่าความยืดหยุ่นด้านราคาของประเทศสหรัฐอเมริกามีมากกว่าประเทศญี่ปุ่น หากราคาส่งออกไม่มีเสถียรภาพ จึงควรมีการส่งออกในตลาดสหรัฐอเมริกา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ ที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ และเกิดประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักการวิจัยที่ดี ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนตามลำดับต่อไปนี้

- 3.1 ประเภทของงานวิจัย
- 3.2 กลุ่มประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 ประเภทของข้อมูลที่ใช้วิจัย
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 การสรุปการอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะ

3.1 ประเภทของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยอาศัยข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลตัวเลขทางสถิติ ที่สามารถนำมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำมาทดสอบเพื่อดูทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองว่า เป็นอย่างไร รวมถึงมีค่าความยืดหยุ่น (Elasticity) ที่ใช้วัดการตอบสนองของตัวแปรตามเมื่อตัวแปรอิสระเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด

3.2 กลุ่มประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยเป็นข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ ซึ่งได้มีการจัดเก็บรวบรวมตัวเลขทางสถิติ พร้อมทั้งทำการเผยแพร่ให้แก่สาธารณชนทั่วไปผ่านสื่อออนไลน์ ผู้วิจัยจึงไม่มีการสำรวจข้อมูลทุติยภูมิในลักษณะ

ของแบบสอบถาม (Questionnaire) แต่ถึงแม้ไม่ได้สำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยก็ได้ปฏิบัติตามหลักการเก็บข้อมูลทางสถิติอย่างเคร่งครัด

3.3 ประเภทของข้อมูลที่ใช้วิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขสถิติทางด้านเศรษฐกิจและการเงิน ผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลในลักษณะเชิงอนุกรมเวลา (Time Series Data) แบบรายครึ่งปี (Semi Annual) เพื่อลดผลกระทบของฤดูกาล (Seasonal Effect) ที่เกิดขึ้นในไตรมาสแรกและไตรมาสที่ 4 ของปี ซึ่งจะทำให้ข้อมูลมีความนิ่งมากขึ้น เนื่องจากปกติแล้วผลผลิตกุ้งจะมีแนวโน้มเป็นฤดูกาล เกษตรกรจะหลีกเลี่ยงการลงลูกกุ้งในช่วงที่มีฤดูหนาว ได้แก่ช่วงกันยายนจนถึงเดือนธันวาคมของทุกปี เพราะเมื่ออากาศหนาวกุ้งจะกินอาหารน้อย ส่งผลให้กุ้งโตช้าสิ้นเปลืองต้นทุน อาหารที่เหลือในบ่อจะทำให้คุณภาพน้ำในบ่อแย่ลง อาจก่อให้เกิดโรคในบ่อเลี้ยงได้ง่าย ส่งผลให้ช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายนมีปริมาณผลผลิตน้อย (รวิพิมพ์ จวิสุข และ เสกศักดิ์ ดวงมณี, 2552)

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาทดสอบสมมติฐาน อยู่ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 1991 จนถึงครึ่งปีหลังของปี 2010 รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 40 หน่วย ถือเป็นจำนวนข้อมูลที่มากเพียงพอ สำหรับการทดสอบสมมติฐาน และผู้วิจัยได้มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ โดยสรุปรายละเอียด ตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1: ตารางสรุปแหล่งที่มาและประเภทของข้อมูล

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ประเภทข้อมูล
อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (FX)	ธนาคารแห่งประเทศไทย	อัตราแลกเปลี่ยน THB/USD ถูกแปลงค่าข้อมูลเป็น Log ฐาน 10
ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของสหรัฐฯ (CPIF)	องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD)	ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหาร ถูกแปลงค่าข้อมูล เป็น Log ฐาน 10

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 3.1(ต่อ): ตารางสรุปแหล่งที่มาและประเภทของข้อมูล

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ประเภทข้อมูล
มาตรการตอบโต้ การทุ่มตลาดของสหรัฐฯ (Anti-Dumping: AD)	การประกาศออกนโยบาย ตอบโต้การทุ่มตลาดของ สหรัฐอเมริกา	สร้างข้อมูลเป็น Dummy ในการ ทดสอบสมมติฐาน โดยกำหนดให้ ช่วงเวลา 2004/S2 ถึง 2007/S1 = 1 ช่วงเวลาอื่นๆ = 0
มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่ แข็งไทยไปสหรัฐอเมริกา (SHRIMP)	กระทรวงพาณิชย์	มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็ง (ล้านบาท) ถูกแปลงค่าข้อมูลเป็น Log ฐาน 10

การที่ผู้วิจัยได้แปลงข้อมูลตัวเลขทางสถิติที่ได้รวบรวมมาแล้วนำมาแปลงค่าเป็นข้อมูล Log ฐาน 10 (Common Logarithm) มีเหตุผลดังต่อไปนี้ (Enders, 1995)

1. ทำให้ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient) หน้าตัวแปรอิสระในสมการ Multiple Regression Analysis จะสามารถสะท้อนถึงค่าความยืดหยุ่น (Elasticity) ของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามได้ หลังจากที่ได้ทำการแปลงข้อมูลเป็นค่า Log
2. ทำให้ผลการทดสอบสมมติฐานของสมการ Multiple Regression Analysis มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เนื่องจากข้อมูลที่แปลงเป็นค่า Log สามารถช่วยลดปัญหาเรื่องความแปรปรวนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) ลงได้

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย

การวิจัยนี้อาศัยข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งได้มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เครื่องมือในการสืบค้นข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ของหน่วยงานดังกล่าวตามรายละเอียดในตารางที่ 3.2 ดังนี้

ตารางที่ 3.2: ตารางแสดงเครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูล

ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ค้น	หมายเหตุ
มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของสหรัฐฯ (Anti-Dumping: AD)	ใช้สื่อออนไลน์ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ผ่านทาง www.thailandwto.org	ผู้วิจัยใช้ข้อมูลล่าสุด ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2554
อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (FX)	ใช้สื่อออนไลน์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ผ่านทาง www.bot.or.th	
ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของสหรัฐฯ (CPIF)	ใช้สื่อออนไลน์ขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ผ่านทาง www.oecd.org	
มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไทยไปสหรัฐอเมริกา (SHRIMP)	ใช้สื่อออนไลน์ของกระทรวงพาณิชย์ ผ่านทาง www.moc.go.th	

วิธีการวิเคราะห์การถดถอย (Multiple Regression Analysis) เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_nX_n + E$$

โดย Y คือ ตัวแปรตาม

X_1, \dots, X_n คือ ตัวแปรต้น

b_1, \dots, b_n คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต้นในสมการ

E คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของ Y

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกเครื่องมือทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานงานวิจัย ด้วยวิธี Multiple Regression Analysis เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์และพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม มีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

และการเงินที่เลือกมาเป็นตัวแปรอิสระในงานวิจัยนี้ การแสดงผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. Oneway Anova คือ การพิจารณาแบบจำลองโดยรวม ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่า ที่ตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามหรือไม่

2. R Square คือ การพิจารณา ความสามารถของกลุ่มตัวแปรอิสระในสมการถดถอย ว่ามีความสามารถอธิบายความแปรผันของตัวแปรตามได้สัดส่วนสูงเท่าไร ซึ่งถ้า R Square มีค่ามากกว่า 0.5 แสดงว่ามีความสามารถในระดับสูงถึงสูงมาก

3. T test คือ การทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรแต่ละตัว เพื่อพิจารณาว่าตัวแปรอิสระใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$ ถ้าค่า T test $\geq \pm 1.96$ แสดงว่าตัวแปรอิสระมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม นอกจากนี้ถ้าค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรอิสระมีค่ามากกว่า 1 แสดงว่า เมื่อตัวแปรอิสระมีอัตราการเปลี่ยนแปลงไปเท่าใดก็ตาม ตัวแปรตามจะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงมากกว่าตัวแปรอิสระ โดยในทางกลับกัน ถ้าค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรอิสระมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า เมื่อตัวแปรอิสระมีอัตราการเปลี่ยนแปลงไปเท่าใดก็ตาม ตัวแปรตามจะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าตัวแปรอิสระ

เนื่องจากข้อมูลที่ใช้เป็นแบบอนุกรมเวลา (Time series) ผู้วิจัยจะทำการทดสอบ Heteroscedasticity โดยใช้ White Test without Cross Term เพื่อหาว่าค่าความแปรปรวนมีความคงที่หรือไม่ และผู้วิจัยจะใช้ Unit Root Test เพื่อทดสอบว่าค่าความคลาดเคลื่อน (Error) ของสมการ Multiple Regression มีความนิ่งหรือไม่ หากผลการทดสอบ Augmented Dickey-Fuller Statistic มีนัยสำคัญ โดยผลที่ได้ค่า Probability น้อยกว่า 0.01 แสดงว่าค่า Error มีความนิ่ง สามารถอธิบายได้ว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันในระยะยาว (Enders, 1995)

3.6 สรุปการอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะ

หลังจากผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์สมมติฐานในบทที่ 4 เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะสรุปและทำการอภิปรายผลในบทที่ 5 โดยจะครอบคลุมประเด็นการทดสอบสมมติฐาน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย รวมถึงการนำผลการศึกษาที่ได้ไปเปรียบเทียบกับทฤษฎีและข้อมูลการวิจัยในอดีต สำหรับพิจารณาความแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันของผลที่เกิดขึ้น และท้ายสุดผู้วิจัยจะให้ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป เพื่อให้เกิดประโยชน์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางธุรกิจได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา (SHRIMP) กับตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (FX), ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของประเทศสหรัฐฯ (CPIF) และ มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐฯ (Anti-Dumping: AD) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลเพื่อคำนวณค่าทางสถิติและหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา และในการวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

- ผลการวิเคราะห์ทางสถิติทั่วไป
 - ผลการทดสอบสมมติฐาน
- นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์อัตราการเจริญเติบโต (Growth Rate) ของมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปสหรัฐฯ ร่วมกับผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศสหรัฐฯ เพิ่มเติมในบทนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติทั่วไป

ด้านการวิเคราะห์ทางสถิติทั่วไป ผู้วิจัยจะดำเนินการนำเสนอค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ากลาง (Median) ค่าพิสัย (Range) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) ของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัย ซึ่งผลการคำนวณสามารถสรุปได้ดังนี้

ตาราง 4.1: ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ทางสถิติทั่วไป

ข้อมูล	Mean	Median	Range	Maximum	Minimum
FX (THB/USD)	34.15	35.02	19.83	44.60	24.77
CPIF (%)	91.03	89.92	43.77	114.97	71.20
SHRIMP (ล้านบาท)	8,898.54	8,240.73	13,962.00	16,835.59	2,873.61

4.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สำหรับการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการทดสอบสมมติฐานแบบ Multiple Regressions Analysis เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยผู้วิจัยสามารถเขียนให้อยู่ในรูปของสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$\text{SHRIMP} = \beta_0 + \beta_1 \text{AD} + \beta_2 \text{CPIF} + \beta_3 \text{FX}$$

โดยที่กำหนดให้

SHRIMP	=	มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา (ล้านบาท)
β_0	=	ค่าคงที่
$\beta_1 - \beta_3$	=	ค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรอิสระ (Beta)
AD	=	มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐฯ (ตัวแปร Dummy)
CPIF	=	ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของประเทศสหรัฐฯ (ดัชนีร้อยละ)
FX	=	อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 พร้อมทั้งนำเสนอผลการทดสอบปัญหาเรื่องค่าความแปรปรวนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) และการทดสอบค่าความคลาดเคลื่อน (Error) ของสมการถดถอยเพิ่มเติมด้วย โดยผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2: ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติของสมการถดถอย

R-squared	0.519920	Mean dependent var	3.917450
Adjusted R-squared	0.479913	S.D. dependent var	0.173760
S.E. of regression	0.125310	Akaike info criterion	-1.221407
Sum squared resid	0.565297	Schwarz criterion	-1.052519
Log likelihood	28.42813	F-statistic	12.99583
Durbin-Watson stat	1.746754	Prob(F-statistic)	0.000007

1. One-way Anova เนื่องจากผลการทดสอบ F-Statistic มีค่าเท่ากับ 12.99583 ซึ่งมากกว่าค่าตามระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 2.84 แสดงให้เห็นว่ามีตัวแปรต้นอย่างน้อย 1 ตัวที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม

2. R Square เนื่องจากค่า R Square ที่คำนวณได้คือ 0.519920 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือ AD, CPIF และ FX มีความสามารถที่จะอธิบายตัวแปรตามได้ประมาณ 51.99% ซึ่งถือว่ามีความสามารถในการอธิบายอยู่ในระดับที่สูง

3. สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลกระทบต่อตัวแปรตาม ในด้านทิศทางและน้ำหนัก ผู้วิจัยทำการทดสอบด้วยค่า T – test ว่าตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.3: ตารางแสดงผลการทดสอบสมมติฐาน

Dependent Variable: SHRIMP				
Method: Least Squares				
Date: 03/18/11 Time: 00:04				
Sample: 1991S1 2010S2				
Included observations: 40				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.604401	0.638773	0.946191	0.3504
AD	-0.047111	0.059308	-0.794340	0.4322
CPIF	1.022000	0.384843	2.655624	0.0117
FX	0.867909	0.264634	3.279657	0.0023

จากตาราง ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์สมมติฐานได้ดังนี้

1. มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา (Anti-Dumping: AD) ไม่มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐฯ เนื่องจากค่า t – Statistic ที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติได้นั้น จะต้อง $\geq +1.96$ ซึ่งค่า t – Statistic ที่คำนวณออกมาได้นั้นมีค่าเพียง -0.794340 จึงสรุปได้ว่า มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและทำให้ต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของประเทศสหรัฐอเมริกา (CPIF) มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐฯ ในทิศทางเดียวกันและมีและมียนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ความเชื่อมั่น 95% เนื่องจากค่า t -Statistic = 2.655624 กล่าวคือ หากดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น 1 % จะทำให้มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น 1.022 %

3. อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (FX) มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐฯ ในทิศทางเดียวกันและมีและมียุทธศาสตร์สำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เนื่องจากค่า t -Statistic = 3.279657 กล่าวคือ หากอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น 1 % (อัตราแลกเปลี่ยนมีอัตราสูงขึ้น หมายถึง ค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง) จะทำให้มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น 0.867909 %

สำหรับการทดสอบปัญหาเรื่องค่าความแปรปรวนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) ของสมการ Regression สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.4: ตารางทดสอบปัญหาเรื่องค่าความแปรปรวนไม่คงที่ (Heteroscedasticity)

White Heteroskedasticity Test:			
F-statistic	0.203991	Prob. F(5,40)	0.958564
Obs*R-squared	1.165000	Prob. Chi-Square(5)	0.948191

จากตารางที่ 4.4 เมื่อพิจารณาค่า F-Statistic จะพบว่ามีความเท่ากับ 0.203991 ซึ่งมีค่าน้อยกว่ากว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ คือ 2.51 ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าสมการ Multiple Regression Analysis ที่นำมาใช้ในการวิจัยนี้ ไม่มีปัญหาเรื่องค่าความแปรปรวนไม่คงที่ (Heteroscedasticity)

สำหรับในส่วนของการทดสอบปัญหาเรื่องค่าความคลาดเคลื่อน (Error) ของสมการ Regression สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.5: ตารางแสดงการทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนของสมการถดถอย (Error)

Null Hypothesis: ERROR has a unit root		
Exogenous: None		
Lag Length: 4 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)		
	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic	-3.824245	0.0004
Test critical values:		
1% level	-2.632688	
5% level	-1.950687	
10% level	-1.611059	

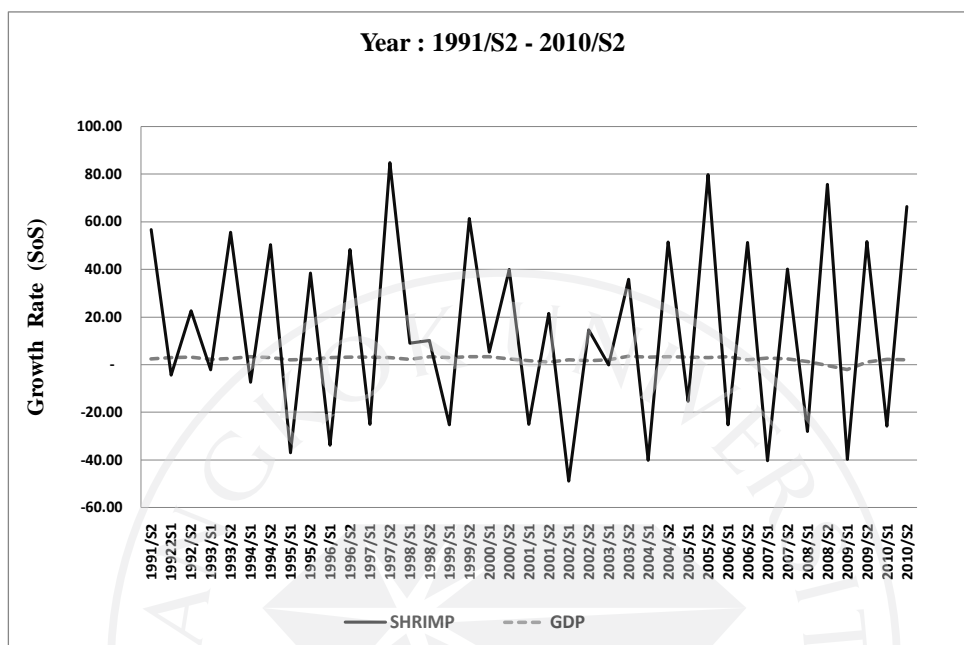
เมื่อพิจารณาจากค่า Prob. มีค่าเท่ากับ 0.0004 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.01 แสดงว่าค่าความคลาดเคลื่อน (Error) ของสมการ Multiple Regression Analysis ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีความนิ่งและผลการทดสอบ Augmented Dickey-Fuller Statistic มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (FX) และดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของประเทศสหรัฐฯ (CPIF) มีความสัมพันธ์กันในระยะยาวกับมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา (SHIRMP)

- การวิเคราะห์อัตราการเจริญเติบโต (Growth Rate) ของมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริการ่วมกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสหรัฐอเมริกา (US GDP)

นอกจากดัชนีราคาผู้บริโภคจะถือเป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึง อัตราเงินเฟ้อของเศรษฐกิจภายในประเทศแล้ว ยังมีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสหรัฐอเมริกา (US GDP) ที่เป็นเครื่องมือในการพิจารณาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ หากประเทศผู้นำเข้ามีอัตราการเจริญเติบโตของ GDP เพิ่มขึ้น ทำให้เศรษฐกิจมีการขยายตัว เกิดการลงทุน มีการบริโภคจับจ่ายใช้สอยกันมากขึ้น ถือเป็นโอกาสที่ผู้ส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทยจะสามารถส่งออกกุ้งแช่แข็งได้ในมูลค่าที่สูงขึ้น เพียงแต่จะเพิ่มขึ้นในอัตรามากหรือน้อยเพียงใด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูล US GDP และ มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปสหรัฐฯ ปี 1991 - 2010 แบบรายครึ่งปี มาจัดทำกราฟ เพื่อหาความสัมพันธ์ของอัตราการเจริญเติบโตระหว่างมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา ร่วมกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสหรัฐอเมริกา (US GDP) มาประกอบการวิจัยในครั้งนี้ด้วย ดังที่แสดงในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1: เปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตของมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปสหรัฐอเมริกาและ US GDP (Semi-Annual on Semi-Annual)

ที่มา: ข้อมูลกระทรวงพาณิชย์ และ Bureau of Economic Analysis of the U.S. Department of Commerce. พัฒนาโดยผู้วิจัย

จากภาพที่ 4.1 ได้แสดงถึงผลการเปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตของมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกาพร้อมกับ US GDP (แบบ Semi-Annual) จะพบว่าเส้นกราฟแนวโน้มการเจริญเติบโตของมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งมีลักษณะการเคลื่อนไหวขึ้นลงเป็นช่วงกว้าง ขณะที่เส้นแนวโน้มการเจริญเติบโตของ US GDP มีลักษณะขึ้นลงเป็นช่วงแคบๆ เมื่อนำเส้นกราฟทั้ง 2 มาเปรียบเทียบกันจะเห็นได้ว่าอัตราการเจริญเติบโตของมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกามีการเคลื่อนไหวขึ้นลงที่กว้างมากกว่า อัตราการเจริญเติบโตของ US GDP อย่างเห็นได้ชัด

ดังนั้นเมื่อประเทศสหรัฐอเมริกามีอัตราการเจริญเติบโตของ GDP เพิ่มขึ้น (ลดลง) มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกาของไทยจะเพิ่มขึ้น (ลดลง) ในอัตราที่มากกว่า

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการยึดตามแนวทางวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) คือ ทำการศึกษาผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ ที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีตัวแปรอิสระดังนี้

- ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของสหรัฐฯ (CPIF)
- มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของสหรัฐฯ (AD)
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (FX)

ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์เป็นรายครึ่งปี (Semi-Annual) เริ่มตั้งแต่ครึ่งปีแรกของปี 1991 จนถึงครึ่งปีหลังของปี 2010 ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอย (Multiple Regression Analysis) ผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลทางสถิติ เพื่อให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองสมการถดถอย พร้อมทั้งทำการวิเคราะห์และสรุปแนวคิด ทางด้านทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค ทฤษฎีการค้าและการเงินระหว่างประเทศ รวมถึงการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต เพื่อนำมาพัฒนากรอบแนวความคิดและกำหนดสมมติฐานของงานวิจัยครั้งนี้ โดยสามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยได้ดังนี้

1. มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของสหรัฐฯ (AD) ไม่มีผลกระทบต่อ มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา
2. ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของสหรัฐฯ (CPIF) มีผลกระทบต่อ มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา
3. อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (FX) มีผลกระทบต่อ มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา

การศึกษาในครั้งนี้เมื่อทำการสรุปในภาพรวม ผู้วิจัยได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผลการวิจัยสามารถยืนยันได้ว่า ตัวแปรที่เป็นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของสหรัฐฯ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์

สหรัฐฯ มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ผลการศึกษาที่ได้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการวิจัยต่อในอนาคต รวมถึงการประยุกต์ใช้เป็นข้อเสนอแนะแก่ ภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร หน่วยงานภาครัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจและการเงินที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกกุ้งแช่แข็งได้

5.2 อภิปรายผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบผลการทดสอบสมมติฐานที่แสดงในบทที่ 4 ร่วมกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต เพื่อพิจารณาผลการศึกษารุ่นนี้มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่าง จากทฤษฎีและผลการศึกษาในอดีตอย่างไร โดยรายละเอียดของการอภิปรายผลการวิเคราะห์ มี ดังต่อไปนี้

- ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศไทยฯ ไม่มีผลกระทบต่อ มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา

มีความแตกต่างจากผลการศึกษาของ จักรพล ลิ้มตระกูล (2545) โดยผลการทดสอบ งานวิจัยในอดีตสรุปว่า มาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ มีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออก แต่เนื่องจากกลุ่มประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน คือ งานวิจัยในอดีต ผู้วิจัยใช้การ สืบหาข้อมูลทุติยภูมิ ในลักษณะของแบบสอบถาม (Questionnaire) ขณะทำงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้เลือกใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เป็นข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ มีการจัดเก็บ ตัวเลขทางสถิติและทำการเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ จึงอาจทำให้ผลการวิจัยที่ได้มีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในอดีตได้กล่าวถึง ความสามารถในการปรับตัวของผู้ส่งออกกุ้งแช่แข็งเพื่อ รองรับสถานการณ์ต่างๆ ว่าอยู่ในระดับพอใช้ จึงอาจเป็นไปได้ว่าในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปี 2545 ผู้ส่งออกมีประสบการณ์และความชำนาญในการบริหารความเสี่ยงจากมาตรการ กีดกันทางการค้ามากขึ้น ประกอบกับข้อมูลของศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2554) ก็ได้กล่าวถึงมูลค่าการ ส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้ง ไปสหรัฐฯ ที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งเหตุผลจากการชนะคดีจนได้รับ อัตราการเก็บภาษีเอ็ดตีที่ต่ำ และการที่คู่แข่งซึ่งเป็นผู้ผลิตกุ้งรายสำคัญของโลกกำลังประสบปัญหา โรครระบาด ทำให้ปี 2553 กุ้งไทยที่ส่งไปสหรัฐอเมริกา มีมากกว่าถึง 1 ใน 3 ของมูลค่าการนำเข้ากุ้ง ในประเทศสหรัฐอเมริกา จะเห็นได้ว่ามาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกาไม่มีผล ต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งหรืออาจมี แต่ก็อยู่ในระดับน้อย ที่ผู้ประกอบการยังสามารถ รับมือและบริหารความเสี่ยงได้

- ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารของประเทศสหรัฐฯ มีผลกระทบต่อ มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา

เนื่องจากการวิจัยในอดีตมีการตัดตัวแปรดัชนีราคาผู้บริโภคออก เพื่อต้องการตัดปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ผลการทดสอบเกี่ยวกับตัวแปรดังกล่าวจึงไม่มีในอดีต แต่ในแง่ของทฤษฎีพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้สอดคล้องตามทฤษฎีของ เสรีลีลาถัย (2542) ที่กล่าวว่า เมื่อระดับราคาสินค้าภายในประเทศสูงขึ้น ก็ย่อมดึงดูดให้มีการนำเข้ามากขึ้น โดยที่ภาวะเงินเฟ้ออาจเกิดจากแรงดึงของอุปสงค์ได้ เนื่องจากในขณะที่อุปสงค์รวมเพิ่มขึ้น ระบบเศรษฐกิจไม่สามารถจะผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นได้เพียงพอ ในการตอบสนองอุปสงค์ที่เกิดขึ้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักคณิศรเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (ม.ป.ป.) ที่ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจรวมที่มีการขยายตัวขึ้น โดยปริมาณเงินมากกว่าปริมาณสินค้าและบริการในช่วงเวลาเดียวกันนั้น เมื่อเงินหมุนเวียนในระบบมีมากกว่าปริมาณสินค้าและบริการ ก็จะจุดให้ระดับราคาโดยทั่วไปสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาดังกล่าว หากการผลิตในประเทศขยายตัวไม่ทัน ก็จะมีการนำสินค้าชนิดเดียวกันเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อให้พอใช้ และเป็นการผ่อนปรนไม่ให้ภาวะเงินเฟ้อยาวนาน

ดัชนีราคาผู้บริโภคจึงเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงเศรษฐกิจที่มีการขยายตัว สะท้อนถึงการใช้จ่ายของคนในประเทศที่มีกำลังซื้อมากขึ้น แต่ปริมาณสินค้าในประเทศที่มีไม่เพียงพอตอบสนองความต้องการ จึงทำให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศสูงขึ้น สำหรับสินค้ากลุ่มอาหารถือได้ว่าเป็นสินค้าที่มีความจำเป็นต่อการบริโภค โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการบริโภคผลิตภัณฑ์กุ้งเป็นจำนวนมาก ผลผลิตกุ้งในประเทศที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค ทำให้ราคากุ้งที่ผลิตในประเทศมีราคาสูงขึ้น ดัชนีราคาผู้บริโภคกลุ่มอาหารก็มีอัตราที่สูงขึ้นตาม ทำให้สหรัฐฯต้องนำเข้าผลิตภัณฑ์กุ้งจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค นั้นย่อมส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทยมีมูลค่าสูงขึ้น และเป็นโอกาสที่ดีเมื่อคู่แข่งรายสำคัญในการส่งออกกุ้งแช่แข็งประสบปัญหาโรคระบาด สหรัฐฯจึงต้องหันมานำเข้าจากไทยเพิ่มสูงขึ้น เพื่อลดภาวะการขาดแคลนสินค้ากุ้งแช่แข็งในตลาดสหรัฐฯ

- ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา

มีความคล้ายคลึงกับการศึกษาของ ณงคราญ สหัสกุล (2547) โดยผลการทดสอบงานวิจัยในอดีตพบว่า การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างบาทกับดอลลาร์สหรัฐฯ มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทย ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงช่วยสนับสนุนผลงานวิจัยในอดีตที่

เกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐมีการเปลี่ยนแปลงไป คือ เงินบาทเสื่อมค่า (Depreciation) จะส่งผลทำให้สินค้ากึ่งแข่งขันมีราคาถูกลงในสายตาของผู้บริโภคในต่างประเทศ มีการนำเข้าสินค้ากึ่งแข่งขันมากขึ้น ทำให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น มูลค่าการส่งออกที่เป็นเงินตราสกุลดอลลาร์สหรัฐ เมื่อทำการแปลงค่าเป็นสกุลเงินบาท ก็จะมีอัตราที่สูงด้วยเช่นกัน แต่ในทางตรงกันข้ามหากเงินบาทแข็งค่า (Appreciation) ก็จะมีผลทำให้สินค้ากึ่งแข่งขันมีราคาแพงในสายตาของผู้บริโภคในต่างประเทศ การนำเข้าสินค้ากึ่งแข่งขันย่อมลดลง ส่งผลให้การส่งออกมีปริมาณลดลง มูลค่าการส่งออกที่เป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ เมื่อทำการแปลงเป็นค่าเงินบาท ก็จะเกิดผลขาดทุนจากการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ

โดยผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกกึ่งแข่งขันไปประเทศสหรัฐอเมริกา จะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่น้อยกว่า การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลิตภัณฑ์กึ่งแข่งขัน เป็นสินค้าที่ตลาดสหรัฐฯ ไม่สามารถทำการผลิตเองได้ทั้งหมด และจำเป็นต้องมีการนำเข้าเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค นอกจากนี้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนของไทย ก็อยู่ในรูปแบบของอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวที่มีการจัดการ (Managed Float) ทำให้ภาครัฐเข้ามาบีบหนทางควบคุมค่าเงินบาทไม่ให้แข็งค่าเกินไป ขณะเดียวกันผู้ส่งออกส่วนใหญ่ก็มีการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน เช่น การทำ Forward Contract กับธนาคารพาณิชย์ เพื่อป้องกันความผันผวนของค่าเงินในอนาคต ดังนั้นการที่อัตราแลกเปลี่ยนมีการเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่ทำให้มูลค่าการส่งออกกึ่งแข่งขันได้รับผลกระทบสูงมากนัก

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยไปสร้างข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยทางด้านวิกฤตเศรษฐกิจและการเปิดการค้าเสรี ถือเป็นตัวแปรที่น่าสนใจทำการศึกษาเพิ่มเติม เพราะหากประเทศมีการเปิดการค้าเสรีกันมากขึ้น อาจทำให้ต้นทุนในการผลิตกึ่งต่ำลง แต่กลับต้องเผชิญกับคู่แข่งในการส่งออกมากขึ้น ขณะที่วิกฤตเศรษฐกิจโลกที่ผ่านมา ก็อาจส่งผลสะท้อนถึงมูลค่าและปริมาณการส่งออกกึ่งแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงไป

2. สำหรับผู้ที่สนใจจะทำการวิจัยต่อในอนาคต สามารถทำการทดสอบปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติมได้ เช่น ราคาสินค้าของคู่แข่ง ต้นทุนการผลิตประเภทราคาน้ำมัน ราคาเชื้อเพลิง เป็นต้น โดยผลการวิจัยที่ได้ อาจสะท้อนให้เห็นถึงความได้เปรียบทางการแข่งขัน หรือศักยภาพในการส่งออกกึ่งแข่งขันของไทย

3. งานวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะกุ้งแช่แข็งส่งออกเท่านั้น ผู้วิจัยอื่นๆ สามารถทำการศึกษาเพิ่มเติมในรายการอื่นๆ ได้ เช่น กุ้งแปรรูปส่งออก เนื่องจากปัจจุบันมีการบริโภคอาหารแปรรูปเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก การแปรรูปอาหารก็เปรียบเหมือนการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ (Value Added) ที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน ดังนั้นการศึกษาผลกระทบที่มีต่อการส่งออกกุ้งแปรรูป จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมกุ้ง และผู้ที่เกี่ยวข้อง

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้ในธุรกิจ

ผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยไปสร้างข้อเสนอแนะสำหรับการประยุกต์ใช้ ได้ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึง ผลกระทบของมูลค่าการส่งออกที่เปลี่ยนไป หากอัตราแลกเปลี่ยนมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากประเทศไทยมีระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่มีการจัดการ (Managed Float) ดังนั้นภาครัฐจึงควรระมัดระวังในการบริหารนโยบายการเงินด้านอัตราแลกเปลี่ยน ไม่ควรปล่อยให้ค่าเงินบาทแข็งเกินไป (Appreciation) ในขณะที่ผู้ส่งออกควรจะมีการป้องกันความเสี่ยงจากการผันผวนของค่าเงิน เช่น การทำ Forward Contract หรือในกรณีที่มีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศก็อาจใช้วิธีการ Matching ระหว่างรายรับและรายจ่ายที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนให้กับผู้ส่งออกได้

2. หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกกุ้งแช่แข็ง สามารถนำข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการบริหารจัดการ การวางแผนกลยุทธ์ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้ เช่น

- ภาครัฐ สามารถนำข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผน หรือออกนโยบาย / มาตรการสนับสนุนการส่งออกกุ้งแช่แข็ง
- สถาบันการเงิน สามารถนำข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผน ด้านนโยบายการให้สินเชื่อ และการนำเสนอบริการด้านการเงินระหว่างประเทศ สำหรับธุรกิจกุ้งแช่แข็งส่งออก
- ผู้ส่งออก หรือผู้ผลิต สามารถนำข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผนการผลิต หรือการส่งออกสินค้า ให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจของตลาดที่จะส่งออกสินค้าไป โดยอาศัยดัชนีเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น ดัชนีราคาผู้บริโภค เป็นตัวบ่งบอกสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศ หากดัชนีราคาผู้บริโภคสูงขึ้น เศรษฐกิจมีการขยายตัว คนมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น ก็อาจต้องวางแผนการผลิตเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับกำลังซื้อที่สูงขึ้น เป็นต้น

บรรณานุกรม

หนังสือ

- เกษร หอมขจร. (2550). *ทฤษฎีการเงินระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จินตนา พรพิไลพรรณ และ บุญธรรม ราชรักษ์. (2548). *เศรษฐศาสตร์มหภาค 1*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม. (2548). *มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด: ข้อตกลงและประสบการณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. (2543). “ลักษณะและรูปแบบการผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออก”, *ทิศทางการส่งออกและลงทุน เล่ม 3*. กรุงเทพฯ: เปรียว.
- บุญชู คุ้มพวงเพชร. (2541). *การเงินและการธนาคารระหว่างประเทศ* (ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิจักขณ์ ศิริแสงร์. (2540). *การบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนภายใต้ระบบลอยตัว*. กรุงเทพฯ: ไอโอนิก อินเทอร์เน็ต รีซอสเซส.
- มาลี คันธรักษ์. (2543). *ธุรกิจระหว่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2548). *เศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- เสรี ลีลาสัย. (2542). *ทฤษฎีเงินเพื่อ* (ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เอนก เขียรถาวร. (2541). *เศรษฐศาสตร์มหภาค 1* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิทยานิพนธ์, สารนิพนธ์

- จักรพล ลิมตระกูล. (2545). *มาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ กับความสามารถในการแข่งขันของไทยในมุมมองผู้ส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทย*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จรัญชัย ก่อศรีพิทักษ์กุล. (2539). *ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทย ไปตลาดญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ณงคราญ สหัสกุล. (2547). *การวิเคราะห์ผลกระทบจากความผันผวนของค่าเงินบาทที่มีต่อการส่งออกคู่แข่งแข็งของประเทศไทย: 2540-2546*. สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรณัฐ เนียมสังข์. (2546). *ปัจจัยกำหนดอุปสงค์การนำเข้ากุ้งสดแข็งของไทยของประเทศไทย*. สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัจฉรา ชาบาง. (2551). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกกุ้งสดแข็งเย็นแข็งของไทยไปประเทศสาธารณรัฐเกาหลี*. สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กรมศุลกากร. (2550). *พิกัดศุลกากร HS 2007*. สืบค้นวันที่ 17 มกราคม 2554, จาก <http://www.customs.go.th/DrafTariff/Tariff3.html>
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2552). *ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ*. สืบค้นวันที่ 17 มกราคม 2554, จาก <http://strategy.dip.go.th/tabid/79/Default.aspx>
- กระทรวงพาณิชย์. (2553). “มองเศรษฐกิจโลกกับก้าวต่อไปเศรษฐกิจไทย”. เนื่องในโอกาสปาฐกถาพิเศษในงานประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่ 15 ของสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย. สืบค้นวันที่ 17 มกราคม 2554, จาก http://www2.moc.go.th/ewt_news.php?nid=4121&filename=index_design4
- กระทรวงพาณิชย์. (2554). *ตลาดส่งออก 10 อันดับแรกของไทยรายประเทศ*. สืบค้นวันที่ 21 มกราคม 2554, จาก http://www2.ops3.moc.go.th/menucomth/export_topn_re/
- กระทรวงพาณิชย์. (2554). *สินค้าส่งออก 10 อันดับแรกของไทยรายประเทศ*. สืบค้นวันที่ 21 มกราคม 2554, จาก http://www2.ops3.moc.go.th/menucomth/export_topn_country/
- กระทรวงพาณิชย์. (2554). *HARMONIZE SYSTEM : EXPORT*. สืบค้นวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2554, จาก http://www2.ops3.moc.go.th/hs/export_monthly/#
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2554). *อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์*. สืบค้นวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2554, จาก <http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/FinancialMarkets/ExchangeRate/Pages/index.aspx>
- รวีพิมพ์ นวิสุข และ เสกศักดิ์ ดวงมณี. (2552). *การพยากรณ์ผลผลิตกุ้งขาวแวนนาไมด้วยเทคนิคความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร*. สืบค้นวันที่ 10 มีนาคม 2554 จาก, <http://bal.buu.ac.th/vcml2009/paper/P003.pdf>

- ลักคณา วรศิลป์ชัย. (ม.ป.ป.). *บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเงินระหว่างประเทศ*. สืบค้นวันที่ 10 มีนาคม 2554, จาก [http://tulip.bu.ac.th/~lugkana.w/teach/Sheet/Sheet %20Chapter%201.doc](http://tulip.bu.ac.th/~lugkana.w/teach/Sheet/Sheet%20Chapter%201.doc)
- วิชาน เจริญผล. (ม.ป.ป.). *ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index : CPI)*. สืบค้นวันที่ 10 มีนาคม 2554, จาก <http://www.ismed.or.th/SME2/src/upload/knowledge/118128913646690ab0957df.pdf>
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2554). *KR DAILY UPDATE ประจำวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ.2554*. สืบค้นวันที่ 1 เมษายน 2554, จาก http://portal.settrade.com/brokerpage/IPO/Research /upload/2000000156030/KR%20Daily%20Update_2011-03-17.doc
- สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (ม.ป.ป.). *มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด Anti-Dumping Duty*. สืบค้นวันที่ 15 มกราคม 2554, จาก <http://www.thaitextile.org/tbiz/tbt/TAX/Anti-Dumping.pdf>
- สมคิด พุทธิศรี. (2551). *ข้อพิพาทว่าด้วยกึ่งไทย-สหรัฐอเมริกา : 'จบ' จริงหรือ?*. สืบค้นวันที่ 15 มกราคม 2554, จาก http://www.thailandwto.org/Doc/Pub/PubPress/PressRelease_16.pdf
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2553). *Macro Morning Focus ประจำวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2553*. สืบค้นวันที่ 16 มกราคม 2554, จาก <http://www.fpo.go.th/FPO/index2.php?mod=Content&file=contentview&contentID=CNT0006168&categoryID=CAT0000032>
- สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (ม.ป.ป.) *ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index)*. สืบค้นวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2554, จาก <http://www.price.moc.go.th/price/cpi/handbook/>

Book

Enders, W. (1995). *Applied econometric time series*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

Internet

Bureau of Economic Analysis of the U.S. Department Commerce. (2011). *Current-Dollar and "Real" Gross Domestic Product*. Retrieved February 14, 2011, from <http://www.bea.gov/national/xls/gdplev.xls>

Organisation for Economic Co-Operation and Development. (2011). *Consumer Prices (MEI)*. Retrieved February 14, 2011, from <http://stats.oecd.org/Index.aspx#>

ตารางที่ 1: ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

Semi-Annual	US GDP (Billion of USD)	CPIF (%)	FX (THB/USD)	SHRIMP (Million of Baht)
1991/S1	5,921.10	71.96	25.43	2,873.61
1991/S2	6,063.10	71.20	25.55	4,430.17
1992/S1	6,242.95	72.03	25.46	4,100.82
1992/S2	6,441.65	72.16	25.30	4,896.04
1993/S1	6,583.60	73.56	25.32	4,677.39
1993/S2	6,751.05	74.04	25.27	7,154.95
1994/S1	6,980.30	75.36	25.27	6,380.00
1994/S2	7,190.00	76.49	24.98	9,399.54
1995/S1	7,331.75	78.14	24.77	5,724.79
1995/S2	7,497.50	78.63	25.01	7,791.29
1996/S1	7,719.10	80.37	25.25	4,926.27
1996/S2	7,957.85	82.25	25.38	7,146.03
1997/S1	8,206.90	83.05	25.86	5,128.53
1997/S2	8,457.80	83.62	36.78	9,327.35
1998/S1	8,649.60	84.54	43.66	9,941.30
1998/S2	8,937.35	85.28	38.95	10,618.09
1999/S1	9,200.60	86.30	37.06	7,615.08
1999/S2	9,506.40	86.76	38.52	12,030.09
2000/S1	9,829.30	87.85	38.10	12,254.71
2000/S2	10,073.65	89.08	42.12	16,835.59
2001/S1	10,233.20	90.76	44.26	12,348.26
2001/S2	10,339.15	91.95	44.60	14,859.26
2002/S1	10,550.30	92.69	43.23	7,278.20
2002/S2	10,734.30	92.39	42.69	8,212.47
2003/S1	10,948.25	93.62	42.47	8,027.27
2003/S2	11,336.10	95.44	40.50	10,614.62

ตารางที่ 1(ต่อ): ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

Semi-Annual	US GDP (Billion of USD)	CPIF (%)	FX (THB/USD)	SHRIMP (Million of Baht)
2004/S1	11,687.80	97.47	39.69	6,015.61
2004/S2	12,074.70	98.75	40.75	8,911.42
2005/S1	12,448.15	99.64	39.30	7,252.47
2005/S2	12,828.60	100.36	41.14	12,805.91
2006/S1	13,265.65	101.34	38.68	9,127.47
2006/S2	13,532.20	102.18	37.08	13,620.68
2007/S1	13,898.85	104.85	35.06	7,743.60
2007/S2	14,224.75	107.23	33.94	10,668.74
2008/S1	14,400.10	110.69	32.31	7,545.64
2008/S2	14,338.05	114.97	34.31	13,281.06
2009/S1	14,042.10	114.25	34.98	8,268.99
2009/S2	14,196.00	112.46	33.59	12,447.27
2010/S1	14,512.55	113.56	32.59	8,950.46
2010/S2	14,807.75	113.91	30.79	14,710.61

ที่มา : Bureau of Economic Analysis of the U.S. Department Commerce. (2011). *Current-Dollar and "Real" Gross Domestic Product*. Retrieved February 14, 2011, from <http://www.bea.gov/national/xls/gdplev.xls>

Organisation for Economic Co-Operation and Development. (2011). *Consumer Prices (MEI)*. Retrieved February 14, 2011, from <http://stats.oecd.org/Index.aspx#>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2554). *อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์*. สืบค้นวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2554, จาก <http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/FinancialMarkets/ExchangeRate/Pages/index.aspx>

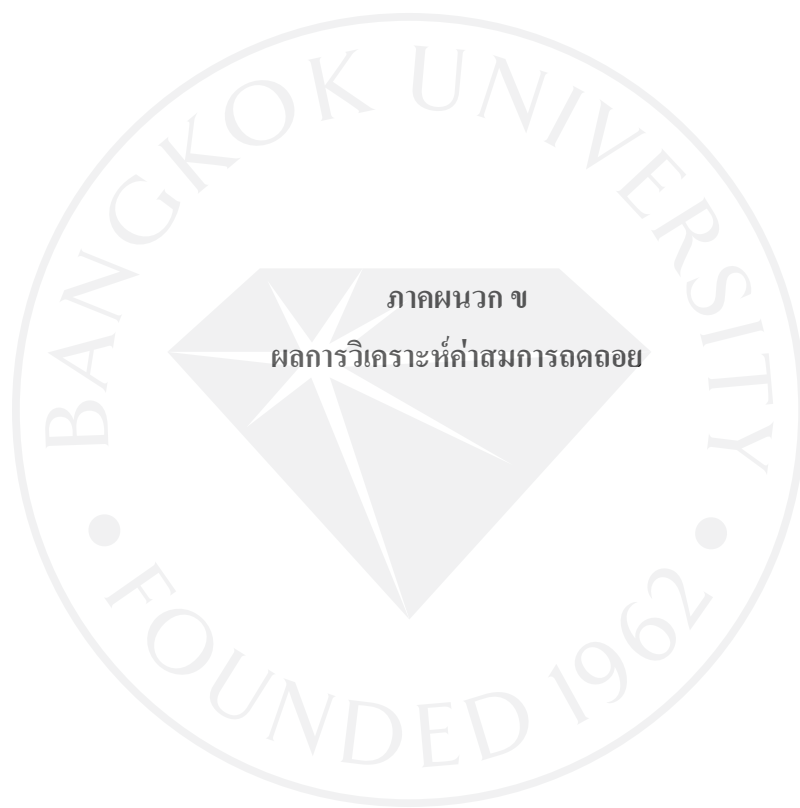
กระทรวงพาณิชย์. (2554). *HARMONIZE SYSTEM : EXPORT*. สืบค้นวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2554, จาก http://www2.ops3.moc.go.th/hs/export_monthly/#

ตารางที่ 2: ข้อมูลสำหรับการประมวลผลทางสถิติ

Semi-Annual	(Dummy)	(ข้อมูลถูกแปลงเป็น Log ฐาน 10)		
	AD	CPIF	FX	SHRIMP
1991/S1	0	1.857091	1.405346	3.458428
1991/S2	0	1.852480	1.407391	3.646420
1992/S1	0	1.857513	1.405858	3.612871
1992/S2	0	1.858297	1.403121	3.689845
1993/S1	0	1.866642	1.403464	3.670004
1993/S2	0	1.869466	1.402605	3.854607
1994/S1	0	1.877141	1.402605	3.804821
1994/S2	0	1.883605	1.397592	3.973107
1995/S1	0	1.892873	1.393926	3.757760
1995/S2	0	1.895588	1.398114	3.891609
1996/S1	0	1.905094	1.402261	3.692518
1996/S2	0	1.915136	1.404492	3.854065
1997/S1	0	1.919340	1.412629	3.709993
1997/S2	0	1.922310	1.565612	3.969758
1998/S1	0	1.927062	1.640084	3.997443
1998/S2	0	1.930847	1.590507	4.026046
1999/S1	0	1.936011	1.568905	3.881674
1999/S2	0	1.938320	1.585686	4.080269
2000/S1	0	1.943742	1.580925	4.088303
2000/S2	0	1.949780	1.624488	4.226228
2001/S1	0	1.957894	1.646011	4.091606
2001/S2	0	1.963552	1.649335	4.171997
2002/S1	0	1.967033	1.635785	3.862024
2002/S2	0	1.965625	1.630326	3.914474
2003/S1	0	1.971369	1.628082	3.904568
2003/S2	0	1.979730	1.607455	4.025904

ตารางที่ 2 (ต่อ): ข้อมูลสำหรับการประมวลผลทางสถิติ

Semi-Annual	(Dummy)	(ข้อมูลถูกแปลงเป็น Log ฐาน 10)		
	AD	CPIF	FX	SHRIMP
2004/S1	0	1.988871	1.598681	3.779280
2004/S2	1	1.994537	1.610128	3.949947
2005/S1	1	1.998434	1.594393	3.860486
2005/S2	1	2.001561	1.614264	4.107410
2006/S1	1	2.005781	1.587486	3.960350
2006/S2	1	2.009366	1.569140	4.134199
2007/S1	1	2.020568	1.544812	3.888943
2007/S2	0	2.030316	1.530712	4.028113
2008/S1	0	2.044108	1.509337	3.877696
2008/S2	0	2.060585	1.535421	4.123233
2009/S1	0	2.057856	1.543820	3.917452
2009/S2	0	2.050998	1.526210	4.095074
2010/S1	0	2.055225	1.513084	3.951845
2010/S2	0	2.056562	1.488410	4.167631

ตารางที่ 3: ผลการวิเคราะห์ค่าสมการถดถอย

Dependent Variable: SHRIMP

Method: Least Squares

Date: 03/18/11 Time: 00:04

Sample: 1991S1 2010S2

Included observations: 40

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.604401	0.638773	0.946191	0.3504
AD	-0.047111	0.059308	-0.794340	0.4322
CPIF	1.022000	0.384843	2.655624	0.0117
FX	0.867909	0.264634	3.279657	0.0023

R-squared	0.519920	Mean dependent var	3.917450
Adjusted R-squared	0.479913	S.D. dependent var	0.173760
S.E. of regression	0.125310	Akaike info criterion	-1.221407
Sum squared resid	0.565297	Schwarz criterion	-1.052519
Log likelihood	28.42813	F-statistic	12.99583
Durbin-Watson stat	1.746754	Prob(F-statistic)	0.000007

ตารางที่ 4: ผลการวิเคราะห์ค่า Heteroskedasticity

White Heteroskedasticity Test:

F-statistic	0.203991	Prob. F(5,34)	0.958564
Obs*R-squared	1.165000	Prob. Chi-Square (5)	0.948191

Test Equation:

Dependent Variable: RESID^2

Method: Least Squares

Sample: 1991S1 2010S2

Included observations: 40

Collinear test regressors dropped from specification

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3.249674	4.932050	0.658889	0.5144
AD	-0.003671	0.008530	-0.430385	0.6696
CPIF	-2.241445	4.483474	-0.499935	0.6203
CPIF^2	0.572695	1.138389	0.503075	0.6182
FX	-1.403944	2.412924	-0.581843	0.5645
FX^2	0.469949	0.792613	0.592910	0.5572

R-squared	0.029125	Mean dependent var	0.014132
Adjusted R-squared	-0.113651	S.D. dependent var	0.016858
S.E. of regression	0.017790	Akaike info criterion	-5.082853
Sum squared resid	0.010761	Schwarz criterion	-4.829521
Log likelihood	107.6571	F-statistic	0.203991
Durbin-Watson stat	2.231471	Prob(F-statistic)	0.958564

ตารางที่ 5: ผลการทดสอบค่า White Augmented Dickey-Fuller test

Null Hypothesis: ERROR has a unit root				
Exogenous: None				
Lag Length: 4 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)				
			t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			-3.824245	0.0004
Test critical values:	1% level		-2.632688	
	5% level		-1.950687	
	10% level		-1.611059	
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.				
Augmented Dickey-Fuller Test Equation				
Dependent Variable: D(ERROR)				
Method: Least Squares				
Sample (adjusted): 1993S2 2010S2				
Included observations: 35 after adjustments				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
ERROR(-1)	-0.748362	0.195689	-3.824245	0.0006
D(ERROR(-1))	0.283419	0.187249	1.513591	0.1406
D(ERROR(-2))	0.491967	0.160408	3.066969	0.0046
D(ERROR(-3))	0.016439	0.173408	0.094798	0.9251
D(ERROR(-4))	0.453628	0.150196	3.020243	0.0051
R-squared	0.845812	Mean dependent var		0.006566
Adjusted R-squared	0.825254	S.D. dependent var		0.166370
S.E. of regression	0.069547	Akaike info criterion		-2.362063
Sum squared resid	0.145104	Schwarz criterion		-2.139870
Log likelihood	46.33610	Durbin-Watson stat		1.852125

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอัจฉรา เลิศประกายหงส์
วัน เดือน ปีเกิด	7 ธันวาคม 2521
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียน วัดสังเวช จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต (การเงิน) เกียรตินิยมอันดับสอง จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2543
ตำแหน่งหน้าที่ การงาน	ปี 2544 - 2547 เจ้าหน้าที่แผนกการเงิน บริษัท ฮิตาชิ คอนซูมเมอร์ โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด จังหวัดปราจีนบุรี ปี 2547 ถึง ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีและการเงิน บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด (มหาชน) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

วันที่ 24 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2554

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)..... อัจฉรา เลิศประภาส..... อยู่บ้านเลขที่ 32.....

ขอ..... มาศ..... ถนน..... บุญศิริ..... ตำบลเจ้าพ่อเสื่อ.....

อำเภอ..... พระนคร..... จังหวัด กรุงเทพฯ..... รหัสไปรษณีย์ 10200.....

เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว 7520202149.....

ระดับปริญญา ตรี โท เอก

หลักสูตร..... บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต..... สาขาวิชา..... คณะ..... บัณฑิตวิทยาลัย.....

ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ" ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110 ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ" อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์หัวข้อ..... ปัจจัยทางด้าน เศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อ.....

มูลค่าการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา.....

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร..... บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต..... ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (ต่อไปนี้เรียกว่า "สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์")

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการนำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เข้าต้นฉบับหรือสำเนา งานให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการกระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาสิทธิในสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่นๆ เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือ โฆษณาได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญาโดยละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(นางสาวอัจฉรา เลิศประกายหงษ์)

ลงชื่อ.....ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด

ลงชื่อ.....พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวพร หวังพิพัฒน์วงศ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลงชื่อ.....พยาน
(

